

KALENDARIUM
WAŻNIEJSZYCH
ROCZNIC I WYDARZEŃ

2023

Kalendarium ważniejszych rocznic i wydarzeń 2023

Rzeszów 2022

Opracowała: Małgorzata Lis
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
Wojewódzkiej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej w Rzeszowie

WSTĘP

Kalendarium ważniejszych rocznic i wydarzeń 2023 stanowi wybór rocznic urodzin i śmierci wybitnych pisarzy i osób związanych z literaturą, kulturą i sztuką, a także naukowców, polityków mających wpływ na historię światową, polską oraz regionalną. *Kalendarium* obejmuje również niektóre wydarzenia historyczne i naukowe o znaczeniu międzynarodowym, które stanowiły ważny krok w rozwoju cywilizacji. W publikacji zostały uwzględnione obowiązujące święta państwowe i narodowe, rocznice ogłoszone przez Sejm, Senat, niektóre rocznice czy obchody dni powołane przez międzynarodowe organizacje (m.in. UNESCO, ONZ, UNICEF).

Wydawnictwo przeznaczone jest dla bibliotek publicznych woj. podkarpackiego, jako pomoc i inspiracja przy planowaniu działań kulturalno-oświatowych upowszechniających czytelnictwo oraz działalność edukacyjną w lokalnym środowisku.

Pierwsza część *Kalendarium* zawiera ważne rocznice i wydarzenia obchodzone na świecie i w Polsce. Druga część obejmuje rocznice regionalne, upamiętniając postaci związane z województwem podkarpackim, które wywarły wpływ na rozwój regionu poprzez swoją działalność czy twórczość i zapisały się w historii Podkarpacia.

Uzupełnieniem niniejszej publikacji jest *Kalendarium ważniejszych rocznic i wydarzeń do wykorzystania w bibliotekach dla dzieci 2023* opracowane w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym WiMBP w Rzeszowie.

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ogłosił rok 2023:

- **Rokiem Wojciecha Korfanteo** (150. rocznica urodzin),
- **Rokiem Pawła Edmunda Strzeleckiego** (150. rocznica śmierci),
- **Rokiem Aleksandra Fredry** (230. rocznica urodzin),
- **Rokiem Aleksandry Piłsudskiej** (60. rocznica śmierci),
- **Rokiem Maurycego Mochnackiego** (220. rocznica urodzin),
- **Rokiem Jadwigi Zamoyskiej** (100. rocznica śmierci),
- **Rokiem Jerzego Nowosielskiego** (100. rocznica urodzin).

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ zdecydował, podejmując stosowne uchwały, że patronami 2023 będą:

- **Wisława Szymborska** (100. rocznica urodzin),
- **Mikołaj Kopernik** (550. rocznica urodzin),
- **Jan Matejko** (130. rocznica śmierci, 185. rocznica urodzin).

W 2023 roku wśród polskich rocznic obchodzonych pod auspicjami UNESCO znalazła się 550. rocznica urodzin **Mikołaja Kopernika**.

KOMISJA EUROPEJSKA ogłosiła rok 2023 **Europejskim Rokiem Umiejętności**.

KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH ROCZNIC I WYDARZEŃ W 2023 ROKU

I. ROCZNICE I WYDARZENIA W POLSCE I NA ŚWIECIE

STYCZEŃ

1 I   **ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU**

1 I   **DZIEŃ DOMENY PUBLICZNEJ**

1 I 1823   Urodził się **SÁNDOR PETÖFI** (zm. 31 VII 1849), węgierski poeta, ideowy przywódca młodzieży budapesztańskiej, uczestnik powstania węgierskiego, autor m.in. wierszy niepodległościowych *W imieniu ludu*, *Pieśń narodowa*.
200. rocznica urodzin

1 I 1863   Urodził się **PIERRE DE COUBERTIN**, właśc. Pierre de Fredy, baron de Coubertin (zm. 2 IX 1937), francuski baron, historyk i pedagog, działacz sportowy, uważany za ojca nowożytnego ruchu olimpijskiego, założyciel i drugi przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (MKOI).
160. rocznica urodzin

1 I 1943   Urodził się **ALLAN STARSKI**, scenograf filmowy i teatralny, autor scenografii do filmów m.in. *Człowiek z marmuru*, *Pan Tadeusz*, *Pianista*, *Pokłosie*, laureat Oscara za scenografię w 1993 r. do filmu *Lista Schindlera*.
80. rocznica urodzin

1 I 1863   Prapremiera opery *Halka* Stanisława Moniuszki w Teatrze Wielkim w Warszawie, uznawanej za pierwszą polską operę narodową.
160. rocznica

1 I 1953   Zmarł **LUDOMIR RÓŻYCKI** (ur. 6 XI 1884), kompozytor, przedstawiciel Młodej Polski w muzyce, pedagog, twórca koncertów, symfonii, baletów i oper.
70. rocznica śmierci

2 I 1943   Urodził się **EDWARD KŁOSIŃSKI** (zm. 5 I 2008), operator filmowy, jeden ze współtwórców nurtu kina moralnego niepokoju, autor zdjęć do wielu filmów fabularnych, m.in. *Człowiek z marmuru*, *Panny z Wilka* w reż. A. Wajdy.
80. rocznica urodzin

- 2 | 1873 Urodziła się **ŚW. TERESA OD DZIECIĄTKA JEZUS I NAJŚWIĘTSZEGO OBLICZA** (zm. 30 IX 1897 w Lisieux), właśc. Marie Françoise Thérèse Martin znana też jako Teresa z Lisieux, Mała Teresa, Mały Kwiatek, francuska karmelitanka bosa, mistyczka, córka św. Ludwika i św. Marii Martin, dziewica i święta Kościoła katolickiego oraz doktor Kościoła, autorka pism mistycznych *Dzieje duszy*.
150. rocznica urodzin
- 4 |** **ŚWIATOWY DZIEŃ BRAILLE'A**
- 4 | 1643 Urodził się **ISAAC NEWTON**, Izaak Newton (wg kalendarza gregoriańskiego ur. 25 XII 1642, zm. 20 III?/ 31 III 1727), angielski uczony, fizyk, astronom, matematyk, filozof, alchemik, biblista i historyk, jeden z najwybitniejszych uczonych wszystkich czasów, autor dzieła *Philosophiae naturalis principia mathematica*.
380. rocznica urodzin
- 5 | 1818 Zmarł **MARCELLO BACCIARELLI** (ur. 6 II 1731), włoski malarz, reprezentant baroku i klasycyzmu, nadworny malarz króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, wykonawca m.in. znanego *Pocztu królów polskich*.
205. rocznica śmierci
- 7 | 1923 Urodził się **JERZY NOWOSIELSKI** (zm. 21 II 2011), malarz, rysownik i scenograf, uważany za najwybitniejszego pisarza ikon w Polsce i jednego z najlepszych na świecie, profesor ASP w Krakowie.
100. rocznica urodzin
- 7 | 1938 Urodził się **ROLAND TOPOR** (zm. 16 IV 1997), francuski pisarz, autor opowiadań i sztuk teatralnych, także rysownik, grafik, reżyser filmowy, aktor, scenarzysta i scenograf, autor m.in. powieści *Chimeryczny lokator*.
85. rocznica urodzin
- 7 | 1943 Zmarł **NIKOLA TESLA** (ur. 10 VII 1856), amerykańsko-serbski inżynier chorwackiego pochodzenia, elektrotechnik, radiotechnik i wynalazca, konstruktor wielu urządzeń do wytwarzania i wykorzystania prądu przemiennego.
80. rocznica śmierci
- 8 | 1883 Urodził się **JÓZEF UJEJSKI** (zm. 8 VII 1937), historyk literatury, profesor UJ, wybitny badacz romantyzmu, zwłaszcza prądów filozoficznych i umysłowych epoki i ich odzwierciedlenia w literaturze.
140. rocznica urodzin

- 8 | 1923 Urodził się **EMANUEL ROSTWOROWSKI** (zm. 8 X 1989), historyk, profesor UJ i PAN, autor wielu publikacji na temat historii Polski XVIII wieku, m.in. *Historii powszechnej - wiek XVIII*.
100. rocznica urodzin
- 8 | 1693 Zmarł **JAN ANDRZEJ MORSZTYN** (ur. 24 VI 1621), polityk, poeta, czołowy przedstawiciel polskiego baroku dworskiego, marinista, dworzanin króla Jana Kazimierza.
330. rocznica śmierci
- 8 | 1973 Premiera filmu *Wesele* w reżyserii Andrzeja Wajdy, według dramatu Stanisława Wyspiańskiego.
50. lat temu
- 9 | 1923 Zmarła **KATHERINE MANSFIELD**, właśc. Kathleen Mansfield Beauchamp (ur. 14 X 1888), angielska pisarka, pochodzenia nowozelandzkiego, autorka nowel i opowiadań psychologicznych.
100. rocznica śmierci
- 9 | 1908 Urodziła się **SIMONE DE BEAUVOIR** (zm. 16 IV 1986), francuska pisarka, feministka i filozofka, skandalistka, szokująca opinię publiczną śmiałymi i niezależnymi poglądami oraz stylem życia, autorka dzieła *Druga płeć*.
115. rocznica urodzin
- 10 | 1883 Urodził się **ALEKSIEJ NIKOŁAJEWICZ TOŁSTOJ** (zm. 23 II 1945), rosyjski pisarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli nurtu realistycznego, autor m.in. trylogii *Droga przez mękę*.
140. rocznica urodzin
- 10 | 1778 Zmarł **KAROL LINNEUSZ**, właśc. Carl von Linné (ur. 23 V 1707), szwedzki przyrodnik i naukowiec, twórca współczesnego systemu klasyfikacji organizmów, pierwszy prezes Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk.
245. rocznica śmierci
- 11 | 1943 Urodził się **EDUARDO MENDOZA**, hiszpański pisarz silnie związany z Barceloną, uznawany za „mistrza intrygi”, autor powieści tłumaczonych na wiele języków, m.in. *Oliwkowego labiryntu*.
80. rocznica urodzin
- 11 | 1928 Zmarł **THOMAS HARDY** (ur. 2 VI 1840), angielski pisarz i poeta, przedstawiciel nurtu naturalistycznego, autor powieści m.in. *Z dala od zgiełku*, *Tessa d'Urberville*, *Juda nieznan*.
95. rocznica śmierci

- 12 | 1993   Zmarł **JÓZEF CZAPSKI**, właśc. Józef Hutten-Czapski, pseud. Marek Sienny (ur. 3 IV 1896), malarz, pisarz, oficer AK, więzień obozu NKWD w Starobielsku, autor *Wspomnień starobielskich, Na nieludzkiej ziemi*.
30. rocznica śmierci
- 12 | 1578   Premierowe wystawienie pierwszej polskiej tragedii ***Odprawa posłów greckich*** Jana Kochanowskiego na dworze króla Stefana Batorego w Ujazdowie.
445. rocznica
- 13 | 1923   Urodził się **WOJCIECH ZAMECZNIK** (zm. 12 V 1967), artysta grafik, fotograf, scenograf, znany z eksperymentalnego wykorzystania fotografii w tworzeniu plakatu.
100. rocznica urodzin
- 15 | 1978   Zmarł **TEOFIL OCIEPKA** (ur. 22 IV 1891), malarz samouk i teozof, jeden z przywódców Janowskiej Gminy Okultystycznej, obok Nikifora najbardziej znany polski reprezentant prymitywizmu.
45. rocznica śmierci
- 16 | 1933   Urodziła się **SUSAN SONTAG** (zm. 28 XII 2004), amerykańska pisarka, eseistka, krytyczka społeczna i aktywistka praw człowieka.
90. rocznica urodzin
- 16 | 1838   Urodził się **JAN LAM** (zm. 3 VIII 1886), pisarz, satyryk, publicysta, redaktor "Dziennika Polskiego", nauczyciel, autor tekstu *Marsz Sokółów*, hymnu Towarzystwa Gimnastycznego Sokół.
185. rocznica urodzin
- 18 | 1928   Urodził się **FRANCISZEK PIECZKA** (zm. 23 IX 2022), aktor teatralny i filmowy, odtwórca charakterystycznych ról w kilkudziesięciu filmach, m.in. roli Gustlika w serialu *Cztery pancerni i pies*.
95. rocznica urodzin
- 19 | DZIEŃ NAUKI POLSKIEJ**
- 19 | 1798   Urodził się **AUGUSTE COMTE** (zm. 5 IX 1857), francuski filozof i pozytywista, twórca terminu socjologia, twórca jednej z pierwszych teorii nauki.
225. rocznica urodzin
- 19 | 1993   Ratyfikowanie przez Polskę **Europejskiej Konwencji Praw Człowieka**.
30. rocznica
- 19 | 1873   Urodził się **ADAM KRZYŻANOWSKI** (zm. 29 I 1963), historyk, prawnik, ekonomista, profesor UJ, teoretyk polskiego libertarianizmu - skrajnej wersji liberalizmu, aktywny uczestnik życia publicznego.
150. rocznica urodzin

- 20 | 1873 Urodził się **JOHANNES VILHELM JENSEN** (zm. 25 IX 1950), duński poeta i prozaik, eseista, jeden z najważniejszych przedstawicieli realizmu jutlandzkiego, autor m.in. powieści *Upadek króla*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za rok 1944 r.
150. rocznica urodzin
- 20 | 1993 Zmarł **ADAM SIEMASZKO** (ur. 26 III 1905), karykaturzysta, autor plakatów propagandowych z czasów wojny i okupacji, najbardziej znanego *Do broni! Zwarcia i zjednoczeni zwyciężymy wroga!*
30. rocznica śmierci
- 20 | 1993 Zmarła **AUDREY HEPBURN** (ur. 4 V 1929), amerykańska aktorka filmowa, niezapomniana odtwórczyni jednej z najbardziej znanych ról w historii kina amerykańskiego w filmie *Śniadanie u Tiffany'ego*, zdobywczyni Oscara za rolę w filmie *Rzymskie wakacje*.
30. rocznica śmierci
- 21 | 1963 Zmarł **STANISŁAW GRZESIUK** (ur. 6 V 1918), pamiętnikarz i prozaik, popularny wykonawca warszawskich ballad podwórkowych, autor wspomnień obozowych.
60. rocznica śmierci
105. rocznica urodzin
- 22 | 1863 Wybuch **powstania styczniowego** w Polsce, największego polskiego powstania narodowego przeciw Rosji, zakończonego militarną klęską Polaków.
160. rocznica
- 22 | 1788 Urodził się **GEORGE GORDON BYRON** (zm. 19 IV 1824), angielski poeta i dramaturg, najbardziej wpływowy pisarz epoki romantyzmu, autor powieści poetyckich i poematów dygresyjnych, m.in. *Giaur*, *Don Juan*.
235. rocznica urodzin
- 22 | 1953 Urodził się **JIM JARMUSH**, amerykański reżyser filmowy, scenarzysta, aktor i muzyk, jeden z najciekawszych reżyserów filmów niezależnych, m.in. nietypowego dramatu psychologicznego *Nieustające wakacje*.
70. rocznica urodzin
- 22 | 1993 Zmarł **ABE KŌBŌ**, właśc. Kimifusa Abe (ur. 7 III 1924), japoński prozaik i dramaturg, uważany za czołowego reprezentanta japońskiego modernizmu powojennego, jeden z najbardziej innowacyjnych autorów w powojennej Japonii, autor m.in. *Kobiety z wydm*.
30. rocznica śmierci

- 23 I 1783 Urodził się **STENDHAL**, właśc. Marie Henri Beyle (zm. 23 III 1842), francuski pisarz romantyk, prekursor realizmu w literaturze, krytyk sztuki, twórca powieści-zwierciadła *Czerwone i czarne*.
240. rocznica urodzin
- 23 I 1793 Drugi rozbiór Polski z udziałem Rosji i Prus.
230. rocznica
- 25 I 1948 Urodził się **WOJCIECH MANN**, dziennikarz muzyczny, autor tekstów piosenek, przez ponad trzydzieści lat związany z Programem Trzecim Polskiego Radia, współzałożyciel Radia Nowy Świat.
75. rocznica urodzin
- 25 I 1913 Urodził się **WITOLD LUTOSŁAWSKI** (zm. 7 II 1994), dyrygent, twórca muzyki współczesnej, również muzyki filmowej.
110. rocznica urodzin
- 27 I MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI O OFIARACH HOLOKAUSTU**
- 27 I 1983 Zmarł **LOUIS de FUNÈS** (ur. 31 VII 1914), francuski reżyser filmowy i aktor komediowy pochodzenia hiszpańskiego, znany z serii komediowej, m.in. *Żandarm z Saint-Tropez*, *Żandarm się żeni*.
40. rocznica śmierci
- 28 I 1903 Urodził się **ALEKSANDER KAMIŃSKI**, przybrane nazwisko Aleksander Kędzierski pseud. m.in.: Dąbrowski J., Fabrykant, Faktor (zm. 15 III 1978), prozaik, pedagog i wychowawca, profesor nauk humanistycznych, metodyk i instruktor harcerski, żołnierz AK, autor jednej z najbardziej znanych książek okupowanej Warszawy: *Kamieni na szaniec*.
120. rocznica urodzin
- 29 I 1913 Otwarcie **Teatru Polskiego** w Warszawie.
110. rocznica
- 29 I 1978 Zmarł **STANISŁAW DYGAT** (ur. 5 XII 1914), prozaik, felietonista, tłumacz, dramaturg, scenarzysta filmowy, autor *Jeziora Bodeńskiego*.
45. rocznica śmierci
- 31 I 1933 Zmarł **JOHN GALSWORTHY** (ur. 14 VIII 1867), angielski powieściopisarz i dramaturg, przedstawiciel realizmu krytycznego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1932 r., autor wielotomowej powieści rzeki *Saga rodu Forsyte'ów*.
90. rocznica śmierci

LUTY

- 1918 Zmarł **TADEUSZ MICIŃSKI** (ur. 9 XI 1873), prozaik i poeta młodopolski, jeden z czołowych pisarzy polskiego ekspresjonizmu, prekursor surrealizmu, przyjaciel Witkacego, autor poematów prozą, powieści mistycznych, m.in. *Nietota. Księga tajemna Tatr*.
105. rocznica śmierci
- 1 II 1918 Urodził się ks. abp **IGNACY TOKARCZUK** (zm. 29 XII 2012 w Przemyślu), duchowny rzymskokatolicki, doktor filozofii, biskup diecezjalny przemyski, arcybiskup metropolita, arcybiskup ad personam, arcybiskup senior archidiecezji przemyskiej, obrońca praw wiernych i przywódca pokojowych zmagañ narodu polskiego o niepodległość Ojczyzny, Kawaler Orderu Orła Białego.
105. rocznica urodzin
- 2 II 1863 Urodziła się **MARIA RODZIEWICZÓWNA** (zm. 16 XI 1944), powieściopisarka, autorka powieści i nowel z życia poleskiego ziemiaństwa, m.in. *Straszny dziadunio*.
160. rocznica urodzin
- 2 II 1968 Urodziła się **JOANNA BATOR**, pisarka, publicystka, felietonistka, znawczyni japońskiej kultury, autorka powieści m.in. *Piaskowa góra, Ciemno, prawie noc, Gorzko, gorzko*.
55. rocznica urodzin
- 3 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z RAKIEM**
- 3 II 1468 Zmarł **JAN GUTENBERG**, właśc. Johannes Gensfleisch zum Gutenberg (ur. ok. 1394 lub 1399), moguncki mincerz, wynalazca druku, twórca pierwszej przemysłowej metody druku na świecie.
555. rocznica śmierci
- 3 II 1893 Zmarł we Francji **TEOFIL LENARTOWICZ** (ur. 27 II 1822), poeta, rzeźbiarz, krytyk sztuki, etnograf, konspirator i poeta romantyczny, współpracownik Oskara Kolberga, twórca wierszy patriotycznych i religijnych opartych na folklorze mazowieckim.
130. rocznica śmierci
- 3 II 1928 Urodził się **ANDRZEJ SZCZYPIORSKI** (zm. 16 V 2000), pisarz, scenarzysta, polityk, żołnierz Armii Ludowej, uczestnik powstania warszawskiego, redaktor „Życia Warszawy” i Polskiego Radia w Warszawie, autor m.in. powieści *Początek, Msza za miasto Arras*.
95. rocznica urodzin

- 3 II 1948 Urodził się **HENNING MANKELL** (zm. 5 X 2015 w Göteborgu), szwedzki pisarz, dziennikarz, reżyser i autor sztuk teatralnych, popularność przyniosła mu seria powieści kryminalnych.
75. rocznica urodzin
- 4 II 1943 Urodziła się **WANDA RUTKIEWICZ** (zm. 12 lub 13 V 1992), alpinistka, zaginęła podczas wyprawy w Himalajach, wspinała się m.in. w Alpach, górach Norwegii, Hindukuszu, Pamirze, Himalajach, Karakorum, jako pierwsza z alpinistów polskich i trzecia kobieta na świecie (pierwsza Europejka) weszła na Mount Everest oraz jako pierwsza kobieta zdobyła szczyt K2.
80. rocznica urodzin
- 5 II 1893 Urodził się **ROMAN INGARDEN** (zm. 14 VI 1970), filozof, estetyk, teoretyk literatury, profesor uniwersytecki, autor szkiców z teorii literatury, szkiców filozoficznych.
130. rocznica urodzin
- 5 II 1993 Zmarł **ROMAN ARTYMOWSKI** (ur. 11 VIII 1919), malarz, grafik i pedagog, jeden z przedstawicieli abstrakcjonizmu w polskiej sztuce powojennej, twórca polichromii na warszawskim Starym i Nowym Mieście.
30. rocznica śmierci
- 6 II 1918 Zmarł **GUSTAV KLIMT** (ur. 14 VII 1862), austriacki malarz i grafik, symbolista, wybitny przedstawiciel secesji, przywódca wiedeńskiego modernizmu, autor m.in. *Pocałunku*, tryptyku *Drzewo życia*.
105. rocznica śmierci
- 6 I 1793 Zmarł **CARLO GOLDONI** (ur. 25 II 1707), włoski komediopisarz, reformator commedia dell'arte, twórca librett do dzieł operowych m.in. W. A. Mozarta, J. Haydna, A. Vivaldiego, autor komedii *Awantura w Chioggi*, *Sługa dwóch panów*.
230. rocznica śmierci
- 8 II 1828 Urodził się **JULES VERNE** (zm. 24 III 1905), francuski pisarz, dramaturg, działacz społeczny, jeden z pionierów gatunku science fiction, autor m.in. *Dwudziestu tysięcy mil podmorskiej żeglugi*, *Podróży do wnętrza Ziemi*.
195. rocznica urodzin
- 8 II 1958 Zmarł **ZBIGNIEW PRONASZKO** (ur. 27 V 1885), malarz, rzeźbiarz, scenograf, jeden z założycieli grupy Formistów, twórca dzieł nawiązujących do kubizmu i polskiej sztuki ludowej, m.in. *Popiersie T. Czyżewskiego*.
65. rocznica śmierci

- 8 II 1813 Zmarł **TADEUSZ CZACKI** (ur. 28 VIII 1765), historyk, współtwórca Konstytucji 3 Maja, współtwórca hydrograficznej Mapy Polski i Litwy, współzałożyciel warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, twórca Liceum Krzemienieckiego.
210. rocznica śmierci
- 8 II 1973 Urodził się **PETER V. BRETT**, amerykański pisarz fantasy, autor powieści *Malowany człowiek*, która rozpoczyna *Cykl demoniczny*.
50. rocznica urodzin
- 9 II 1848 Urodził się **PIOTR CHMIEŁOWSKI** (zm. 22 IV 1904), krytyk i historyk literatury, publicysta i pedagog, pozytywista, autor wielu rozpraw teoretycznych, artykułów programowych, monografii.
175. rocznica urodzin
- 10 II 1898 Urodził się **BERTOLT BRECHT** (zm. 14 VIII 1956), niemiecki dramaturg, reżyser teatralny, teoretyk teatru, autor sztuk m.in. *Matka Courage i jej dzieci*, *Opera za 3 grosze*.
125. rocznica urodzin
- 10 II 1923 Zmarł **WILHELM CONRAD RÖNTGEN**, właśc. W. C. Roentgen (ur. 27 III 1845), fizyk niemiecki, laureat Nagrody Nobla w 1901 r. za odkrycie i badania promieni X.
100. rocznica śmierci
- 10 II 2003 Zmarł **ANTONI CZUBIŃSKI** (ur. 22 XI 1928), historyk i uczyony, związany z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu, autor m.in. *Historii powszechnej XX wieku*.
20. rocznica śmierci
- 11 II 1963 Zmarła **SYLVIA PLATH** (ur. 27 X 1932), amerykańska poetka, pisarka i eseistka, zaliczana do grona tzw. poetów wyklętych, autorka autobiograficznej powieści *Szklany klosz*.
60. rocznica śmierci
- 11 II ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH**
- 12 II 1933 Zmarł **WŁADYSŁAW KOŚCIELSKI** (ur. 21 X 1886), poeta, wydawca, tłumacz, mecenas sztuki, założyciel Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska” w Warszawie, autor zbioru liryków *U brzegu ciszy*.
90. rocznica śmierci
- 12 II 1798 Zmarł **STANISŁAW AUGUST PONIATOWSKI** (ur. 17 I 1732), ostatni król Polski w latach 1764–1795, wielki mecenas nauki, sztuki i literatury, organizator obiadów czwartkowych skupiających uczonych, pisarzy, poetów, za jego panowania Polska utraciła suwerenność.
225. rocznica śmierci

- 12 II 1978 Zmarł **WIESŁAW DYMNY** (ur. 25 II 1936), poeta, satyryk, scenarzysta filmowy, współzałożyciel Kabaretu „Piwnica pod Baranami”.
45. rocznica śmierci
- 12 II 1903 Urodził się **GEORGES JOSEPH CHRISTIAN SIMENON** (zm. 4 IX 1989), belgijski pisarz, twórca powieści kryminalnych, cyklu powieściowego o komisarzu Maigrecie, m.in.: *Maigret i goście z Europy Wschodniej*, *Rewolwer Maigreta*.
120. rocznica urodzin
- 13 II 1883 Zmarł **RICHARD WAGNER** (ur. 22 V 1813), niemiecki kompozytor i teoretyk muzyki okresu romantyzmu, wybitny twórca muzyki operowej opartej na starogermańskich legendach, m.in. *Walkiria*, *Pierścień Nibelunga*.
140. rocznica śmierci
210. rocznica urodzin
- 14 II** **DZIEŃ ZAKOCHANYCH. WALENTYNKI**
- 15 II 1833 Prapremiera komedii *Śluby panięskie* Aleksandra Fredry we Lwowie.
190. rocznica
- 16 II 1758 Urodził się **JULIAN URSYN NIEMCEWICZ** (zm. 21 V 1841), pisarz, dramaturg, poeta, pamiętnikarz, wolnomularz, działacz Stronnictwa Patriotycznego, autor m.in. komedii politycznej *Powrót pośta*.
265. rocznica urodzin
- 16 II 1983 Zmarła **KAZIMIERA IŁŁAKOWICZÓWNA** (ur. 19 VIII 1892), poetka, prozaik, dramaturg i tłumaczka młodopolska tworząca w dwudziestoleciu międzywojennym i współczesności, autorka tomików wierszy m.in. *Ikarowe loty*.
40. rocznica śmierci
- 16 II 2003 Zmarł **EDWARD CZERNY**, właśc. Eberhard Czerny, pseud. La Strado (ur. 11 VI 1917), polski kompozytor, dyrygent i aranżer, jeden z twórców Festiwalu w Sopocie, Opolu i Kołobrzegu.
20. rocznica śmierci
- 17 II 1673 Zmarł **MOLIÈRE**, właśc. Jean Baptiste Poquelin (ur. 15 I 1662), francuski komediopisarz, uznawany za najwybitniejszego w historii literatury francuskiej, aktor, dyrektor teatru, twórca m.in. *Świętoszka*, *Skąpca*.
350. rocznica śmierci
- 19 II 1473 Urodził się **MIKOŁAJ KOPERNIK** (zm. 24 V 1543), astronom, matematyk, lekarz, twórca heliocentrycznej teorii Wszechświata, autor dzieła *De revolutionibus orbium coelestium (O obrotach sfer niebieskich)*.
550. rocznica urodzin
480. rocznica śmierci

- 20 II 2003 Zmarł **JAN JÓZEF SZCZEPAŃSKI** (ur. 12 I 1919), pisarz reporter, eseista, scenarzysta filmowy i tłumacz, podróżnik, autor m.in. zbioru esejów *Przed nieznanym trybunałem*.
20. rocznica śmierci
- 21 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO**
- 22 II 1788 Urodził się **ARTHUR SCHOPENHAUER** (zm. 21 IX 1860), niemiecki filozof, przedstawiciel pesymizmu w filozofii, twórca m.in. koncepcji fenomenu, autor dzieł *O wolności ludzkiej woli*, *Świat jako wola i przedstawienie*.
235. rocznica urodzin
- 22 II 1898 Urodził się **KAROL BUNSCH** (zm. 24 XI 1987), powieściopisarz, autor powieści historycznych o początkach państwa polskiego, publicysta i tłumacz literatury angielskiej oraz niemieckiej, autor cyklu *Powieści piastowskie*.
120. rocznica urodzin
- 22 II 1983 Zmarł **MIECZYŚLAW JASTRUN**, pierw. Agatstein (ur. 29 X 1903), poeta, prozaik, eseista, tłumacz, autor opowieści *Strumień światła*, liryki refleksyjno-filozoficznej i moralistycznej *Inna młodość*, *Strumień i milczenie*.
40. rocznica śmierci
120. rocznica urodzin
- 23 II 1903 Urodził się **ANTONI UNIECHOWSKI** (zm. 28 V 1976), rysownik, malarz, plakacista, scenograf filmowy i teatralny, ilustrator wielkich dzieł literackich m.in. *Potopu* Henryka Sienkiewicza, *Monachomachii* Ignacego Krasickiego.
120. rocznica urodzin
- 24 II 1833 Otwarcie **Teatru Wielkiego w Warszawie**.
190. rocznica
- 24 II 1928 Powołanie **Biblioteki Narodowej w Warszawie**.
95. rocznica
- 25 II 1983 Zmarł **TENNESSEE WILLIAMS**, właśc. Thomas Lanier Williams (ur. 26 III 1914), amerykański dramaturg, prozaik i poeta, jeden z najważniejszych dramatopisarzy XX w., autor sztuk m.in. *Tramwaj zwany pożądaniem*, *Kotka na gorącym blaszanym dachu*.
40. rocznica śmierci
- 27 II 1913 Urodził się **IRWIN SHAW**, właśc. Irwin Gilbert Shamforoff (zm. 16 V 1984), amerykański dramaturg, scenarzysta i pisarz, autor powieści m.in. *Młode lwy*, bestselleru *Pogoda dla bogaczy*.
110. rocznica urodzin

28 II 1978 Zmarł **JANUSZ MEISSNER**, pseud. „Porucznik Herbert” (ur. 21 I 1901), kapitan pilot Wojska Polskiego, pisarz i dziennikarz, autor popularnych utworów o tematyce lotniczej i marynistycznej, m.in.: *Szkoła orląt, Żądło Genowefy, L jak Lucy*.

45. rocznica śmierci

28 II 1533 Urodził się **MICHEL EYQUEM DE MONTAIGNE** (zm. 13 IX 1592), francuski pisarz i filozof humanista, jeden z głównych przedstawicieli renesansu, uważany za twórcę eseju, autor dzieła *Essais (Próby)*.

490. rocznica urodzin

29 II 1768 Zawiązanie w Barze na Podolu konfederacji – zbrojnego związku szlachty polskiej, w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej, skierowany przeciwko: kurateli Imperium Rosyjskiego, królowi Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu i popierającym go wojskom rosyjskim.

255. rocznica

MARZEC

1 III **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH”**

1 III 1938 Zmarł **WŁADYSŁAW GRABSKI**, ekonomista, historyk, premier i minister skarbu w latach 1923-1925, autor reformy walutowej przeprowadzonej w 1924 r.

85. rocznica śmierci

2 III 1333 Zmarł **WŁADYSŁAW ŁOKIETEK** (ur. 1260 lub I 1261), książę wielkopolski i pomorski, pierwszy władca Polski koronowany w Krakowie, w katedrze wawelskiej w 1320 r.

690. rocznica śmierci

3 III **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY**

4 III 1678 Urodził się **ANTONIO VIVALDI** (zm. 28 VII 1742), włoski kompozytor i skrzypek, ksiądz katolicki, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli muzyki późnego baroku, autor kilkuset koncertów, symfonii, sonat m.in. *Le Quattro Stagioni (Cztery pory roku)*.

345. rocznica urodzin

5 III 1908 Urodził się **TEODOR PARNICKI** (zm. 5 XII 1988), pisarz, dyplomata, autor powieści historycznych m.in. *Srebrne orły, Koniec „Zgody Narodów”*.

115. rocznica urodzin

35. rocznica śmierci

- 6 III 1928 Urodził się **GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ** (zm. 17 IV 2014), kolumbijski pisarz, jeden z najwybitniejszych twórców tzw. realizmu magicznego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1982 r., autor m.in. *Stu lat samotności*, *Miłości w czasach zarazy*.
95. rocznica urodzin
- 6 III 1973 Zmarła **PEARL BUCK** (ur. 26 VI 1892), amerykańska pisarka, córka duchownego prezbiteriańskiego, działaczka w dziedzinie praw człowieka, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1938 r., autorka m.in. *Spowiedzi Chinki*.
50. rocznica śmierci
- 6 III 1948 Urodził się **ZBIGNIEW GÓRNY**, dyrygent, kompozytor muzyki filmowej, dyrygent Orkiestry Rozrywkowej Polskiego Radia i Telewizji, następnie Górny Orchestra.
75. rocznica urodzin
- 6 III 2003 Zmarł **ANTONI MAĆZAK** (ur. 30 III 1928), wybitny historyk Polski okresu powojennego, autor prac z zakresu historii Polski i Europy, zwłaszcza historii gospodarczej, politycznej i społecznej, m.in. *Historia gospodarcza Polski do 1939 r.*
20. rocznica śmierci
- 8 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET**
- 8 III 1223 Zmarł bł. **WINCENTY KADŁUBEK** (ur. ok. 1150), błogosławiony Kościoła katolickiego, biskup krakowski, autor łacińskiej *Kroniki polskiej*, kroniki dziejów Polski od czasów legendarnych do roku 1202.
800. rocznica śmierci
- 8 III 1878 Urodził się **JAN SZCZEPKOWSKI** (zm. 17 II 1964), rzeźbiarz o własnym stylu sztuki kubizującej z elementami sztuki ludowej, uczeń Jacka Malczewskiego, twórca m.in. dziewięciu gipsowych głów-karykatur wykonanych dla kabaretu „Zielony Balonik”.
145. rocznica urodzin
- 13 III 1943 Początek dwudniowej likwidacji utworzonego w 1941 r. getta krakowskiego.
80. rocznica

- 14 III 2018 Zmarł **STEPHEN WILLIAM HAWKING** (ur. 8 I 1942), brytyjski astrofizyk, kosmolog, fizyk teoretyczny, zajmował się głównie czarnymi dziurami i grawitacją kwantową, autor książek popularnonaukowych m.in. bestseleru *Krótką historia czasu, Czarne dziury i wszechświaty niemowlęce oraz inne eseje, Wielki Projekt* oraz współautor powieści fantastycznonaukowych dla dzieci, m.in. *Jerzy i tajny klucz do Wszechświata*, cierpiał na stwardnienie zanikowe boczne.
5. rocznica śmierci
- 15 III 1903 Urodził się **JÓZEF CZECHOWICZ** (zm. 9 IX 1939), poeta awangardowy dwudziestolecia międzywojennego, aktywny uczestnik życia literackiego Lublina, autor tomików poezji m.in. *Ballada z tamtej strony*.
120. rocznica urodzin
- 16 III 1928 Urodził się **ALEKSANDER ŚCIBOR-RYLSKI** (zm. 3 IV 1983), prozaik, reżyser, scenarzysta filmowy, m.in. autor scenariuszy do filmów *Człowiek z żelaza, Człowiek z marmuru*.
95. rocznica urodzin
40. rocznica śmierci
- 17 III ŚWIATOWY DZIEŃ MORZA**
- 19 III 1933 Urodził się **PHILIP ROTH** (zm. 22 maja 2018), amerykański powieściopisarz pochodzenia żydowskiego, autor m.in. skandalizującej powieści *Kompleks Portnoya, Goodbye, Columbus*.
90. rocznica urodzin
5. rocznica śmierci
- 19 III 1823 Zmarł **ADAM KAZIMIERZ CZARTORYSKI** (ur. 1 XII 1734), współtwórca Konstytucji 3 Maja, polityk, pisarz, krytyk literacki i teatralny, przedstawiciel obozu reform, mecenas sztuki.
200. rocznica śmierci
- 20 III 1828 Urodził się **HENRYK IBSEN** (zm. 23 V 1906), norweski dramatopisarz, reżyser, reformator teatru, autor m.in. dramatu *Dzika kaczka*, realistycznej powieści *Nora*.
195. rocznica urodzin
- 20 III 1933 W Dachau utworzono pierwszy w Niemczech obóz koncentracyjny.
90. rocznica
- 20 III ŚWIATOWY DZIEŃ INWALIDÓW I LUDZI NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
- 21 III ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI**
- 21 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ**

- 21 III 1998 Zmarł **MACIEJ SŁOMCZYŃSKI**, pseud. Joe Alex, (ur. 10 IV 1920), tłumacz m.in. *Ulissesa*, wszystkich dzieł Williama Szekspira, prozaik, dramaturg, pod pseudonimem pisał popularne powieści kryminalne m.in. *Zmącony spokój Pani Labiryntu*, *Piekło jest we mnie*.
25. rocznica śmierci
- 22 III ŚWIATOWY DZIEŃ WODY**
- 22 III 1948 Urodził się **ANDREW LLOYD WEBBER**, brytyjski kompozytor, producent i reżyser musicali, kompozytor muzyki do najbardziej kasowych w historii musicali *Koty* i *Upiór w operze*.
75. rocznica urodzin
- 23 III ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**
- 24 III NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ**
- 24 III 1903 Urodził się **IGOR NEWERLY**, właśc. Igor Abramow-Newerly (zm. 19 X 1987), polski pisarz i pedagog, autor m.in. *Pamiętki z Celulozy*, także autobiograficznej *Zostało z uczyty bogów*.
120. rocznica urodzin
- 24 III 1948 Urodził się **JERZY KUKUCZKA** (zm. 24 X 1989), taternik, alpinista i himalaista, zdobywca Korony Himalajów i Karakorum, zginął podczas wyprawy w Himalajach.
75. rocznica urodzin
- 25 III 1918 Zmarł **CLAUDE DEBUSSY** (ur. 22 VIII 1862), francuski kompozytor, przedstawiciel impresjonizmu muzycznego, twórca muzyki wokalne i instrumentalnej: pieśni, oper, baletów, muzyki orkiestralnej m.in. *Popołudnia fauna*.
105. rocznica śmierci
- 26 III 1943 **Akcja pod warszawskim Arsenalem**, jedna z najważniejszych akcji zbrojnych Grup Szturmowych Szarych Szeregów, w trakcie której uwolniono harcmistrza Jana Bytnara i dwudziestu innych więźniów politycznych, przewożonych z siedziby Gestapo przy Alei Szucha na Pawiak.
80. rocznica
- 26 III 1483 Urodził się **RAFAEL**, właśc. Raffaello Santi (zm. 6 VI 1520), włoski malarz i architekt okresu renesansu, znany z licznych przedstawień Madonny m.in. *Madonna Sykstyńska*, *Piękna Ogrodniczka (Madonna z Dzieciątkiem i św. Janem)*.
540. rocznica urodzin

27 III 1968 Zginął **JURIJ GAGARIN** (ur. 9 III 1934), radziecki kosmonauta, pierwszy człowiek w kosmosie w 1961 r., Lotnik Kosmonauta ZSRR.
55. rocznica śmierci

27 III 1963 Urodził się **QUENTIN TARANTINO**, amerykański reżyser, scenarzysta, producent i aktor filmowy, autor scenariusza m.in. do *Pulp Fiction*, *Urodzonych morderców*, reżyser obu części filmu *Kill Bill*.
60. rocznica urodzin

27 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

28 III 1868 Urodził się **MAKSIM GORKI**, właśc. Aleksiej Maksimowicz Pieszkow (zm. 18 VI 1936), rosyjski pisarz i dramaturg, wybitna postać rosyjskiego modernizmu, autor dramatów *Na dnie*, powieści *Matka* i opowiadań *Foma Gordiejew*.
155. rocznica urodzin

29 III 1963 Zmarła **POLA GOJAWICZYŃSKA** (ur. 1 IV 1896), powieściopisarka okresu międzywojennego, autorka powieści psychologicznych i społeczno-obyczajowych m.in. *Dziewczęta z Nowolipek*, *Rajska jabłoń*.
60. rocznica śmierci

30 III 1853 Urodził się **VINCENT VAN GOGH** (zm. 29 VII 1890), holenderski malarz postimpresjonistyczny, jeden z największych malarzy w historii, autor licznych autoportretów, pejzaży, portretów i serii *Słoneczników* należących do najbardziej rozpoznawalnych i najdroższych dzieł sztuki na świecie.
170. rocznica urodzin

31 III 1963 Zmarła **ALEKSANDRA PIŁSUDSKA** ze Szczerbińskich (ur. 12 XII 1882), działaczka niepodległościowa, służyła w Legionach Polskich, odznaczona Orderem Virtuti Militari, druga żona Józefa Piłsudskiego, zaangażowana w działalność społeczną, m.in. pomoc dla sierot, organizowanie przedszkoli i szkół dla rodzin wojskowych, tworzenie bibliotek i świetlic dla młodzieży.
60. rocznica śmierci

KWIECIEŃ

1 IV 1923 Urodził się **BOHDAN CZESZKO** (zm. 21 XII 1988), pisarz, felietonista, scenarzysta, publicysta, autor powieści m.in. *Przygoda w kolorach*, *Powódź* i scenariuszy filmowych.
100. rocznica urodzin
35. rocznica śmierci

- 2 IV 1953 Urodził się **KRZYSZTOF KRAUZE** (zm. 24 XII 2014), reżyser, operator i scenarzysta filmowy, twórca filmów dokumentalnych i fabularnych, wielokrotnie nagradzany na polskich i zagranicznych festiwalach, twórca filmów *Nowy Jork - czwarta rano*, *Plac Zbawiciela*.
70. rocznica urodzin
- 2 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTYZMU**
- 4 IV 1968 Został zamordowany **MARTIN LUTHER KING** (ur. 15 I 1929), pastor Kościoła baptystów, działacz na rzecz równouprawnienia, zniesienia dyskryminacji rasowej, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1964 r.
55. rocznica śmierci
- 4 IV 1883 Urodził się **WŁADYSŁAW SKOCZYŁAS** (zm. 8 IV 1934), grafik, malarz, rzeźbiarz i pedagog, uważany za twórcę polskiej szkoły drzeworytu, twórca m.in. zbioru drzeworytów *Teka zbójnicka*.
140. rocznica urodzin
- 6 IV 1528 Zmarł **ALBRECHT DÜRER** (ur. 21 V 1471), niemiecki malarz i grafik, teoretyk sztuki, uważany za najwybitniejszego artystę niemieckiego renesansu, autor kilku *Autoportretów*, wielu portretów m.in. *Portretów matki i ojca*.
495. rocznica śmierci
- 7 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA**
- 8 IV 1973 Zmarł **PABLO PICASSO**, właśc. Pablo Ruiz Blasco (ur. 25 X 1881), hiszpański malarz, grafik, rzeźbiarz i ceramik, współtwórca kubizmu, twórca *Panien z Awinionu*.
50. rocznica śmierci
- 8 IV 1918 Zmarł **LUCJAN RYDEL** (ur. 17 V 1870), poeta i dramatopisarz okresu Młodej Polski, jego zaślubiny z Jadwigą Mikołajczykówną, córką chłopa z Bronowic, stały się tematem dramatu S. Wyspiańskiego *Wesele*, autor dzieła *Betlejem polskie – jasełka*.
105. rocznica śmierci
- 9 IV 1968 Zmarła **ZOFIA KOSSAK-SZCZUCKA** (ur. 10 VIII 1889), powieściopisarka i publicystka, współinicjatorka Rady Pomocy Żydom „Żegota”, uczestniczka powstania warszawskiego, autorka powieści historycznych m.in. *Złota wolność*, *Krzyżowcy*.
55. rocznica śmierci
- 9 IV 1553 Zmarł **FRANCOIS RABELAIS** (ur. ok. 1494), francuski pisarz renesansowy, humanista, duchowny i lekarz, przeszedł do historii jako autor jednej książki *Gargantua i Pantagruel*.
470. rocznica śmierci

- 10 IV 1908 Urodził się **WIKTOR WEINTRAUB** (zm. 14 VII 1988), historyk literatury, dyplomata żydowskiego pochodzenia, autor studiów o kulturze i literaturze staropolskiej i romantycznej m.in. *Stylu Jana Kochanowskiego*.
115. rocznica urodzin
- 13 IV ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYNIA**
- 14 IV ŚWIĘTO CHRZTU POLSKI**
- 15 IV 1843 Urodził się **HENRY JAMES** (zm. 28 II 1916), amerykański pisarz i krytyk literacki, przedstawiciel realizmu psychologicznego, autor m.in. powieści *Portret damy*, noweli *Daisy Miller*.
180. rocznica urodzin
- 16 IV 1828 Zmarł **FRANCESCO DE GOYA Y LUCIENTES** (ur. 30 III 1754), hiszpański malarz i miedziorytnik, grafik i rysownik okresu romantyzmu, wybitny portrecista, twórca słynnych obrazów *Maja naga* i *Maja ubrana*.
195. rocznica śmierci
- 18 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTKÓW**
- 19 IV 1988 Zmarł **JONASZ KOFTA** (28 XI 1942), poeta, dramaturg, satyryk, piosenkarz, współzałożyciel kabaretów Hybrydy i Pod Egidą, popularnych tekstów piosenek m.in. *Jej portret*, *Samba na rozstanie*, *Śpiewać każdy może*.
35. rocznica śmierci
- 19 IV 1943 Wybuch powstania w getcie warszawskim. Powstanie kwietniowe było największym zbrojnym zrywem Żydów podczas II wojny światowej, a zarazem pierwszym powstaniem miejskim w okupowanej Europie. Trwało do 16 maja 1943 r.
80. rocznica
- 19 IV 1983 Zmarł **JERZY ANDRZEJEWSKI** (ur. 19 VIII 1909), prozaik, publicysta, felietonista, krytyk literacki, scenarzysta, autor powieści m.in. *Popiół i diament*, *Ład serca*.
40. rocznica śmierci
- 19 IV 1943 Urodził się **EDWARD DWURNIK**, malarz, grafik, twórca kompozycji wieloelementowych, m.in. obrazów *Sierpień*, *Październik*.
80. rocznica urodzin
- 19 IV 1998 Zmarł **OCTAVIO PAZ** (ur. 31 III 1914), meksykański poeta, eseista, krytyk literacki, dziennikarz i dyplomata, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1990 r., autor m.in. esejów *Labirynt samotności*.
25. rocznica śmierci

- 19 IV 1588 Zmarł **PAOLO C. VERONESE** (ur. 1528), włoski malarz, rzeźbiarz, jeden z najwybitniejszych włoskich malarzy renesansowych, twórca dzieł o tematyce religijnej, historycznej i mitologicznej. Autor m.in. *Macierzyństwa, Trzech ptaków w przestrzeni*.
435. rocznica śmierci
- 20 IV 1873 Urodził się **WOJCIECH KORFANTY** (zm. 17 VIII 1939), polityk, myśliciel społeczny i publicysta, związany z chrześcijańską demokracją, jeden z przywódców powstań śląskich, członek Naczelnej Rady Ludowej, kierującej zwycięskim Powstaniem Wielkopolskim, dyktator III Powstania Śląskiego, pełnił funkcję wicepremiera w rządzie W. Witosa, odznaczony pośmiertnie Orderem Orła Białego.
150. rocznica urodzin
- 21 IV 1923 Urodził się **GUSTAW HOLOUBEK** (zm. 6 III 2008), aktor teatralny i filmowy, reżyser i dyrektor teatrów, m.in. odtwórca pamiętnej roli Gustawa-Konrada w *Dziadach* A. Mickiewicza, inscenizowanych w 1967 r. przez K. Dejmka w Teatrze Narodowym.
100. rocznica urodzin
- 22 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI**
- 23 IV ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**
- 24 IV 1333 Koronacja Kazimierza Wielkiego na króla Polski.
690. rocznica
- 24 IV 1928 Urodził się **JERZY TCHÓRZEWSKI** (zm. 25 XII 1999), malarz, grafik, twórca ekspresyjnego malarstwa abstrakcjonistycznego.
95. rocznica urodzin
- 25 IV 1918 Urodziła się **ELLA FITZGERALD** (zm. 15 VI 1996), amerykańska wokalistka jazzowa, zwana "Pierwszą Damą Piosenki" (ang. *First Lady of Song*), jedna z najwybitniejszych śpiewaczek w historii tego gatunku.
105. rocznica urodzin
- 25 IV 1938 Zmarł **ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI** (ur. 18 I 1849), pisarz, dramaturg, filozof i historyk, aforysta, krytyk, publicysta polityczny, działacz społeczny, autor m.in. dramatu *Regina*.
85. rocznica śmierci
- 26 IV 1898 Urodził się **VICENTE ALEIXANDRE Y MERLO** (zm. 14 XII 1984), hiszpański poeta, przedstawiciel „Pokolenia 27.”, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1977 r., autor m.in. zbioru *W rozległej krainie*.
125. rocznica urodzin

- 29 IV **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TAŃCA**
- 30 IV 1883 Urodził się **JAROSLAV HAŠEK** (zm. 3 I 1923), czeski pisarz, publicysta i satyryk, autor książek o wojaku Szwejku, m.in. *Przygody dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej*.
140. rocznica urodzin
100. rocznica śmierci
- 30 IV 1883 Zmarł **ÉDOUARD MANET** (ur. 23 I 1832), francuski malarz, jeden z najwybitniejszych malarzy XIX wieku, jeden z prekursorów impresjonizmu, twórca obrazów *Śniadanie na trawie*, *Pijący absynt*.
140. rocznica śmierci

MAJ

- 1 V MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY**
- 2 V DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
- 2 V DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ**
- 2 V 1988 **Strajk w Stoczni Gdańskiej** poparty strajkiem okupacyjnym studentów Uniwersytetu Gdańskiego.
35. rocznica
- 3 V ŚWIĘTO KONSTITUCJI 3 MAJA**
- 3 V ŚWIATOWY DZIEŃ WOLNOŚCI PRASY**
- 5 V 1813 Urodził się **SØREN AABYE KIERKEGAARD** (zm. 11 XI 1855), duński filozof, uznawany za jednego z prekursorów filozofii egzystencjalnej, autor dzieł *Albo-albo*, *Bojaźń i drżenie*, *Choroba na śmierć*.
210. rocznica urodzin
- 7 V 1868 Urodził się **STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI** (zm. 23 XI 1927), dramaturg, pisarz, poeta okresu Młodej Polski, legendarna postać europejskiej bohemy, propagator estetyzmu „sztuka dla sztuki”, autor m.in. dramatu *Matka*, manifestu *Confiteor*.
155. rocznica urodzin
- 7 V 1873 Uroczyste otwarcie Akademii Umiejętności w Krakowie, polskiej instytucji naukowej.
150. rocznica

- 7 V 1833 Urodził się **JOHANNES BRAHMS** (zm. 3 IV 1897), niemiecki kompozytor i pianista okresu romantyzmu, twórca utworów orkiestrowych, muzyki instrumentalnej, m.in. *Koncertu skrzypcowego D-dur op. 77*, jednego z największych arcydzieł literatury skrzypcowej.
190. rocznica urodzin
- 8 V 1873 Zmarł **JOHN STUART MILL** (ur. 10 V 1806), angielski filozof i ekonomista, przedstawiciel utilitaryzmu i naturalizmu, teoretyk i piewca liberalizmu demokratycznego, współautor *Poddaństwa kobiet*, będącego krytyką nierówności płci.
150. rocznica śmierci
- 8 V 1828 Urodził się **JEAN HENRI DUNANT** (zm. 30 X 1910), szwajcarski filantrop, współtwórca Czerwonego Krzyża, laureat pierwszej Pokojowej Nagrody Nobla w 1901 r.
195. rocznica urodzin
- 8 V** **DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK**
- 8 V** **NARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA**
- 8 V 1903 Zmarł **PAUL GAUGUIN** (ur. 7 VI 1848), malarz, grafik, rzeźbiarz, przedstawiciel francuskiego postimpresjonizmu, twórca m.in. znanego dzieła malarskiego *Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy?*
120. rocznica śmierci
175. rocznica urodzin
- 9 V** **ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ**
- 11 V 1943 Urodził się **JAN ENGLERT**, aktor, reżyser teatralny, pedagog, profesor Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, aktor scen warszawskich, twórca aktorskich kreacji w kilkudziesięciu filmach począwszy od debiutu w roli Zefira w filmie *Kanał* w 1957 r.
80. rocznica urodzin
- 12 V 2008 Zmarła **IRENA SENDLEROWA** (ur. 15 II 1910), polska działaczka społeczna, organizatorka akcji przemykania dzieci żydowskich z getta warszawskiego, członek Rady Pomocy Żydom, uhonorowana medalem Sprawiedliwa Wśród Narodów Świata.
15. rocznica śmierci
- 14 V 1998 Zmarł **FRANK SINATRA**, właśc. Francis Albert Sinatra (ur. 12 XII 1915), amerykański piosenkarz i aktor, uważany za jednego z najlepszych wokalistów wszech czasów, do jego najbardziej znanych utworów należą *New York, New York, My Way*.
25. rocznica śmierci

- 14 V 1928 Urodził się **WŁADYSŁAW HASIOR** (zm. 14 VII 1999), artysta rzeźbiarz, malarz, scenograf, doctor honoris causa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, związany z Podhalem, twórca m.in. rzeźby plenerowej *Płomienne ptaki* w Koszalinie.
95. rocznica urodzin
- 15 V 1913 Urodził się **JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI**, właśc. Zdzisław Antoni Jeziorański (zm. 20 I 2005), publicysta, pisarz, kurier i emisariusz Rządu RP na emigracji, działacz społeczny, dziennikarz i żołnierz AK, Kawaler Orderu Orła Białego.
110. rocznica urodzin
- 15 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY**
- 17 V 1933 Urodził się **JAROSŁAW ABRAMOW-NEWERLY**, dramaturg, satyryk, aktor, kompozytor, autor tekstów piosenek, słuchowisk radiowych, dziennikarz, autor m.in. *Lwów mojego podwórka*, tekstu piosenki *Bohdan, trzymaj się*.
90. rocznica urodzin
- 17 V ŚWIATOWY DZIEŃ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO**
- 18 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW**
- 22 V DZIEŃ PRAW ZWIERZĄT**
- 23 V 1883 Zmarł **CYPRIAN KAMIL NORWID** (ur. 24 IX 1821), poeta, dramaturg, malarz, rzeźbiarz, rysownik, eseista i filozof okresu romantyzmu, autor wierszy *Bema pamięci żałobny rapsod*, *W Weronie*, cyklów prozy *Czarne kwiaty*.
140. rocznica śmierci
- 23 V 1998 Zmarł **TONY HALIK**, właśc. Mieczysław Sędzimir Antoni Halik (ur. 24 I 1921), podróżnik, dziennikarz, twórca filmów przyrodniczych.
25. rocznica śmierci
- 24 V 1878 Urodziła się **HELENA MNISZKÓWNA** (zm. 18 III 1943), powieściopisarka, nowelistka, autorka romansów z życia wyższych sfer, m.in. *Trędowatej*, *Ordynata Michorowskiego*.
145. rocznica urodzin
80. rocznica śmierci
- 26 V DZIEŃ MATKI**
- 28 V 1908 Urodził się **IAN LANCASTER FLEMING** (zm. 12 VIII 1964), pisarz angielski, autor powieści sensacyjnych, najbardziej znany z serii powieści szpiegowskich z Jamesem Bondem w roli głównej, m.in. *Casino Royale*, *Żyj i pozwól umrzeć*.
115. rocznica urodzin

29 V 1958 Zmarł **JUAN RAMON JIMÉNEZ** (ur. 23 XII 1881), hiszpański poeta, krytyk literacki, twórca poszukujący i awangardowy, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1956 r., autor m.in. *Nenufarów, Labiryntu*.

65. rocznica śmierci

30 V 1778 Zmarł **VOLTAIRE**, właśc. Francois-Marie Arouet (ur. 21 XI 1694), francuski poeta, dramatopisarz, prozaik, współpracownik *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*.

245. rocznica śmierci

30 V 1943 Urodziła się **SIMONA GABRIELA KOSSAK** (zm. 15 III 2007), biologka, profesor nauk leśnych, popularyzatorka nauki, zajmowała się, między innymi, ekologią behawioralną ssaków, autorka publikacji m. in. *O ziołach i zwierzętach, Saga Puszczy Białowieskiej*.

31 V ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO

31 V 1948 Urodziła się **SWIETŁANA ALEKSANDROWNA ALEKSIJEWICZ**, białoruska pisarka i dziennikarka narodowości białorusko-ukraińskiej, tworząca w języku rosyjskim, autorka książek, filmów i sztuk teatralnych m.in. *Wojna nie ma w sobie nic z kobiety, Krzyk Czarnobyla*, w 2015 roku laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

75. rocznica urodzin

CZERWIEC

1 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA

1 VI 1983 Zmarła **ANNA SEGHERS**, właśc. Netty Radvanyi (ur. 19 XI 1900), niemiecka pisarka, działaczka społeczna i polityczna, autorka znanej powieści *Siódmy krzyż*.

45. rocznica śmierci

1 VI 2008 Zmarł **YVES SAINT LAURENT** (ur. 1 VIII 1936), francuski projektant mody, kreator, twórca wielkiego imperium, domu mody Yves Saint Laurent.

15. rocznica śmierci

3 VI 1963 Zmarł papież **bł. JAN XXIII**, właśc. Angelo Giuseppe Roncalli (ur. 25 XI 1881), błogosławiony Kościoła katolickiego, inicjator Soboru Watykańskiego II, który wprowadził m.in. nową formułę mszy świętej, ekumenizm.

60. rocznica śmierci

- 3 VI 1793 Urodził się **ANTONI MALCZEWSKI** (zm. 2 V 1826), poeta, zaliczany do szkoły ukraińskiej polskiego romantyzmu, alpinista, zdobywca Mont Blanc, autor pierwszej polskiej romantycznej powieści poetyckiej *Maria*.
230. rocznica urodzin
- 5 VI ŚWIATOWY DZIEŃ ŚRODOWISKA**
- 5 VI 1898 Urodził się **FEDERICO GARCIA LORCA** (zm. 19 VIII 1936), hiszpański poeta, dramaturg, pianista i kompozytor, sztandarowy przedstawiciel Pokolenia 27, reżyser teatralny i aktor, autor głośnych sztuk *Mariana Pineda*, *Krwawe gody*.
125. rocznica urodzin
- 6 VI 1903 Urodził się **ARAM CHACZATURIAN** (zm. 1 V 1978), ormiański kompozytor, dyrygent i pedagog, z wykształcenia biolog, do jego najbardziej znanych dzieł należą *Taniec z szablami* z baletu *Gajane* oraz *Adagio* z baletu *Spartakus*.
120. rocznica urodzin
- 6 VI 1818 Zmarł **JAN HENRYK DĄBROWSKI** (ur. 2 VIII 1755), generał, mąż stanu, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, twórca Legionów Polskich we Włoszech, inicjator powstania wielkopolskiego, naczelny dowódca wojsk polskich w 1813, senator, wojewoda Królestwa Polskiego.
205. rocznica śmierci
- 9 VI 1953 Zmarł **UGO BETTI** (ur. 4 II 1892), włoski pisarz i poeta, scenarzysta filmowy, dramaturg, twórca dramatów o problematyce moralnej oraz poezji refleksyjnej i opowiadań, m.in. *La Padrona*, *Il diluvio*.
70. rocznica śmierci
- 12 VI 1878 Urodził się **JAMES OLIVIER CURWOOD** (zm. 13 VIII 1927), amerykański pisarz, autor powieści m.in.: *Włóczęgi Północy*, *Szara Wilczyca*, *Łowcy wilków*.
145. rocznica urodzin
- 14 VI 1968 Zmarł **SALVATORE QUASIMODO** (ur. 20 VIII 1901), włoski pisarz, poeta, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1959 r., autor m.in. dzieła *Życie nie jest snem*.
55. rocznica śmierci
- 14 VI 1933 Urodził się **JERZY KOSIŃSKI**, właśc. Józef Lewinkopf, pseud. Joseph Novak (zm. 5 V 1991), amerykański pisarz polskiego pochodzenia, z rodziny żydowskiej, autor m.in. *Malowanego ptaka*, *Kroków*, które przyniosły mu światowy rozgłos.
90. rocznica urodzin

- 16 VI 1963 Uruchomienie pierwszego lasera w Polsce, w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie.
60. lat temu
- 17 VI 1983 Zmarł **MIRON BIAŁOSZEWSKI** (ur. 30 VI 1922), poeta, prozaik i aktor teatralny, przedstawiciel poezji lingwistycznej, pomysłodawca i współtwórca amatorskiego, eksperymentalnego Teatru Osobnego, autor *Obrotów rzeczy*, *Rachunku zachciankowego*, *Pamiętnika z powstania warszawskiego*.
40. rocznica śmierci
- 19 VI 1993 Zmarł **WILLIAM GOLDING** (ur. 19 IX 1911), brytyjski pisarz, poeta, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1983 r., najbardziej znany z powieści *Władca much*.
30. rocznica śmierci
- 19 VI 1623 Urodził się **BLAISE PASCAL** (zm. 19 VIII 1662), francuski filozof, pisarz, matematyk, fizyk, autor *Prowincjałków*, *Myśli*, nazwę Pascal w uznaniu za jego dokonania naukowe nadano jednostce ciśnienia układu SI, językowi programowania oraz prawu Pascala.
400. rocznica urodzin
- 20 VI ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODŹCY**
- 20 VI NARODOWY DZIEŃ POWSTAŃ ŚLĄSKICH**
- 20 VI 1958 Zmarł **KURT ALDER** (ur. 10 VII 1902 w Königshütte, obecnie Chorzów), śląski profesor nauk chemicznych, laureat Nagrody Nobla z chemii w 1950 r.
65. rocznica śmierci
- 21 VI 1948 Urodził się **ANDRZEJ SAPKOWSKI**, pisarz fantasy, z wykształcenia ekonomista, najczęściej tłumaczony polski autor fantastyki, debiutował w 1986 r. na łamach "Fantastyki" opowiadaniem *Wiedźmin*, które zapoczątkowało cykl opowieści o GERALCIE z Rivii, saga uznawana jest przez krytykę za literacki fenomen lat dziewięćdziesiątych.
75. rocznica urodzin
- 22 VI 1898 Urodził się **ERICH MARIA REMARQUE**, właśc. Erich Paul Remark (zm. 25 XI 1970), niemiecki pisarz, scenarzysta, autor powieści pacyfistycznych *Na Zachodzie bez zmian* i *Łuk triumfalny*.
125. rocznica urodzin
- 25 VI 1903 Urodził się **GEORGE ORWELL**, właśc. Eric Arthur Blair (zm. 21 I 1950), angielski pisarz i publicysta, uznawany za najlepszego kronikarza angielskiej kultury XX wieku, autor futurystycznej powieści *Rok 1984* i satyrycznej opowieści *Folwark zwierzęcy*.
115. rocznica urodzin

26 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ

LIPIEC

1 VII ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY

2 VII 1778 Zmarł **JEAN JACQUES ROUSSEAU** (ur. 28 VI 1712), francuski filozof, pisarz, wybitny przedstawiciel oświecenia, twórca koncepcji swobodnego wychowania, autor rozpraw, traktatów m.in. *Nowej Heloizy*.

240. rocznica śmierci

2 VII 1923 Urodziła się **WISŁAWA SZYMBORSKA** (zm. 1 II 2012), poetka, felietonistka, krytyk literacki, laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1996 r., autorka wielu tomików poezji m.in. *Wołanie do Yeti, Dwukropek*.

100. rocznica urodzin

3 VII 1883 Urodził się **FRANZ KAFKA** (zm. 3 VI 1924), austriacki pisarz pochodzenia żydowskiego, prekursor egzystencjalizmu, autor opowiadań m.in. *Przemiana*, powieści *Proces, Zamek*.

140. rocznica urodzin

3 VII 1983 Urodziła się **DOROTA MASŁOWSKA**, pisarka, dramatopisarka, felietonistka, kompozytorka, piosenkarka, producentka muzyczna, laureatka Nagrody Literackiej „Nike” za powieść *Paw królowej*.

40. rocznica urodzin

4 VII 1848 Zmarł **FRANÇOIS RENÉ DE CHATEAUBRIAND** (ur. 4 IX 1768), francuski pisarz, polityk i dyplomata, przedstawiciel wczesnego romantyzmu francuskiego, autor *Pamiętników zza grobu, Atali*.

175. rocznica śmierci

255. rocznica urodzin

6 VII 1893 Zmarł **GUY DE MAUPASSANT** (ur. 5 VIII 1850), francuski powieściopisarz, przedstawiciel naturalizmu i dekadentyzmu, uznany za mistrza zwięzłej, minimalistycznej formy, autor noweli *Baryłeczka*.

130. rocznica śmierci

8 VII 1908 Zmarł **KONRAD PRÓSZYŃSKI**, pseud. Kazimierz Promyk (ur. 19 II 1851), pisarz, wydawca, księgarz, autor pierwszego nowoczesnego elementarza oraz *Obrazkowej nauki czytania i pisania*, zwolennik pracy organicznej i upowszechniania czytelnictwa na wsi.

115. rocznica śmierci

- 11 VII ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI**
- 12 VII DZIEŃ WALKI I MĘCZEŃSTWA WSI POLSKIEJ**
- 12 VII 1908 Urodził się **ERYK LIPIŃSKI** (zm. 27 IX 1991), grafik, karykaturzysta, autor plakatów, ilustracji książkowych, tekstów kabaretowych i felietonów, współzałożyciel i redaktor „Szpilek”.
115. rocznica urodzin
- 14 VII 1903 Urodził się **IRVING STONE** (zm. 26 VIII 1989), amerykański pisarz, autor zbeletryzowanych biografii artystów, pisarzy, uczonych, autor m.in. *Pasji życia*, opartej na biografii Vincenta van Gogha.
115. rocznica urodzin
- 14 VII 1918 Urodził się **INGMAR BERGMAN** (zm. 30 VII 2007), szwedzki reżyser filmowy i teatralny, jeden z największych artystów w historii kina, laureat Oscara w kategorii najlepszy film nieanglojęzyczny za film *Źródło*.
105. rocznica urodzin
- 17 VII 1888 Urodził się **SAMUEL JOSEF AGNON**, właśc. Samuel Josef Chalewi Czaczkes (zm. 17 II 1970), izraelski prozaik, twórca izraelskiej powieści narodowej, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1966 r., autor powieści i opowiadań obrazujących środowisko chasydzkie na przełomie XIX i XX wieku, autor m.in. *Porzuconych żon*.
135. rocznica urodzin
- 17 VII 2003 Zmarła **ROSALYN TURECK** (ur. 14 XII 1914), amerykańska pianistka, klawesynistka, znakomita interpretatorka dzieł Bacha.
20. rocznica śmierci
- 18 VII 1898 Urodziła się **BEATA OBERTYŃSKA** (zm. 21 V 1980), poetka, pisarka, córka młodopolskiej pisarki Maryli Wolskiej, autorka zbiorów wierszy m.in. *Pszczoly w słoneczniku*, *Miód i piołun*.
125. rocznica urodzin
- 19 VII 1893 Urodził się **WŁODZIMIERZ MAJAKOWSKI** (zm. 14 IV 1930), rosyjski poeta, dramatopisarz, propagator futuryzmu, publicysta, autor m.in. manifestu rosyjskiego futuryzmu *Policzek smakowi powszechnemu*.
130. rocznica urodzin
- 20 VII 1888 Urodził się **EMIL ZEGADŁOWICZ** (zm. 24 II 1941), poeta, prozaik, znawca sztuki i tłumacz, jeden z twórców polskiego ekspresjonizmu, autor m.in. skandalicznych powieści *Zmory*, *Motory*, poematu *Dziewanny*.
135. rocznica urodzin

- 22 VII 1878 Urodził się **JANUSZ KORCZAK**, właśc. Henryk Goldszmit (zm. 6 VIII 1942), pisarz, lekarz, pedagog, prekursor działań na rzecz praw dziecka i całkowitego równouprawnienia dziecka, autor m.in. *Jak kochać dziecko*.
145. rocznica urodzin
- 22 VII 1983 Zniesienie stanu wojennego w Polsce (trwającego od 13 XII 1981 r.)
40. rocznica
- 23 VII 1888 Urodził się **RAYMOND CHANDLER** (zm. 26 III 1959), amerykański pisarz, jeden z czołowych przedstawicieli tzw. czarnego kryminału, autor powieści, w których główną postacią jest detektyw Philip Marlowe, m.in. *Żegnaj laleczko*, *Siostrzyczka*.
135. rocznica urodzin
- 24 VII 1933 Urodził się **JERZY HARASYMOWICZ** (zm. 21 VIII 1999), poeta, zaliczany do pokolenia „Współczesności”, autor wielu tomików poezji często nawiązującej do ludowości m.in. *Wierszy z połonin*, *Erotyków*.
90. rocznica urodzin
- 26 VII 1928 Urodził się **TADEUSZ BAIRD** (zm. 2 IX 1981), kompozytor, dyrygent, twórca muzyki symfonicznej, współinicjator festiwalu „Warszawska Jesień”.
95. rocznica urodzin
- 28 VII 1998 Zmarł **ZBIGNIEW HERBERT** (ur. 29 X 1924), poeta, eseista, dramatopisarz, twórca słynnego cyklu poetyckiego *Pan Cogito*, autor słuchowisk, z wykształcenia filozof, ekonomista i prawnik.
25. rocznica śmierci
- 30 VII 1818 Urodziła się **EMILY JANE BRONTË**, pseud. Ellis Bell (zm. 19 XII 1848), angielska poetka i pisarka, autorka powieści *Wichrowe Wzgórze*, która na stałe weszła do kanonu literatury angielskiej i została wielokrotnie sfilmowana.
205. rocznica urodzin
175. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

1 VIII

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

3 VIII 1773

Zmarł **STANISŁAW KONARSKI**, właśc. Hieronim Franciszek Konarski herbu Gryf (ur. 30 IX 1700), pisarz, pedagog, publicysta, reformator szkolnictwa założyciel Collegium Nobilium w roku 1740.
250. rocznica śmierci

- 6 VIII 1868 Urodził się **PAUL CLAUDEL** (zm. 23 II 1955), francuski pisarz katolicki, poeta i dramaturg, symbolista, brat rzeźbiarki Camille Claudel, autor m.in. liryków *Złota czaszka*, *Zmiana*.
155. rocznica urodzin
- 6 VIII 1928 Urodził się **ANDY WARHOL** (zm. 22 II 1987), amerykański malarz i filmowiec, najbardziej znany przedstawiciel pop-artu, znany z charakterystycznych kompozycji techniką serigrafii - puszki Coca-Coli, zupy pomidorowej Campbell.
95. rocznica urodzin
- 10 VIII 1898 Urodził się **TADEUSZ DOŁĘGA–MOSTOWICZ** (zm. 20 IX 1939), pisarz prozaik, scenarzysta, autor kilkunastu powieści, m.in. *Kariera Nikodema Dyzmy*, *Znachor*, *Profesor Wilczur*.
125. rocznica urodzin
- 10 VIII 1793 **Otwarcie muzeum sztuki w Pałacu Luwr w Paryżu**, które otrzymało nazwę Museum Central des Arts (Centralne Muzeum Sztuk Pięknych), posiadającego dzieła sztuki od czasów najdawniejszych po połowę wieku XIX, m.in. *Mona Lisa* Leonarda da Vinci.
230. rocznica
- 13 VIII 1863 Zmarł **EUGÈNE DELACROIX** (ur. 26 IV 1798), francuski malarz, grafik, krytyk i teoretyk sztuki, wybitny przedstawiciel francuskiego romantyzmu, bliski przyjaciel Chopina, twórca znanego dzieła *Wolność wiodąca lud na barykady*.
160. rocznica śmierci
225. rocznica urodzin
- 15 VIII ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO**
- 15 VIII 1948 Urodziła się **MARIA ULATOWSKA**, pisarka, autorka powieści społeczno-obyczajowych, m.in. *Sosnowe dziedzictwo*, *Pensjonat Sosnowka*.
75. rocznica urodzin
- 15 VIII 2013 Zmarł **SŁAWOMIR MROŻEK** (ur. 29 VI 1930), dramatopisarz, prozaik, rysownik, autor satyrycznych opowiadań i utworów dramatycznych zaliczanych do nurtu teatru absurdu, autor m.in. światowej sławy dramatu *Tango*, *Emigrantów*, zbioru opowiadań *Wesele w Atomicach*.
10. rocznica śmierci
- 18 VIII 1933 Urodził się we Francji **ROMAN POLAŃSKI**, polski reżyser, scenarzysta, aktor, producent filmowy, laureat wielu prestiżowych filmowych nagród, w tym Oscara za najlepszą reżyserię za film *Pianista* w 2002 r.
90. rocznica urodzin

- 21 VIII 1943 Zmarł **HENRIK PONTOPPIDAN** (ur. 24 VII 1857), duński pisarz, felietonista, przedstawiciel realizmu krytycznego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1917 r., autor m.in. *Królestwa umarłych*.
80. rocznica śmierci
- 22 VIII 1958 Zmarł **ROGER MARTIN DU GARD** (ur. 23 III 1881), francuski pisarz, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1937 r., autor cyklu powieściowego o rodzinie Thibault, m.in. *Rodzina Thibault: Pokuta*.
65. rocznica śmierci
- 23 VIII 1923 Urodziła się **ZOFIA POSMYSZ** (zm. 8 VIII 2022), pisarka, scenarzystka, więźniarka hitlerowskich obozów m.in. Auschwitz i Ravensbrück, odznaczona Orderem Orła Białego, autorka powieści m.in. *Pasażerka*, *Wakacje nad Adriatykiem*, wywiadu rzeki poruszającego tematykę obozową *Królestwo za mgłą*.
100. rocznica urodzin
- 25 VIII 1938 Urodził się **FREDERICK FORSYTH**, angielski pisarz powieści sensacyjnych, głównie typu political fiction, autor uznanych powieści m.in. *Dzień Szakala*, *Psy wojny*, *Akta Odessy*.
85. rocznica urodzin
- 26 VIII 1888 Urodził się **THOMAS STEARNS ELIOT** (zm. 4 I 1965), anglo-amerykański poeta, dramaturg i eseista, krytyk i teoretyk literatury, autor m.in. *Jałowej ziemi*, utworu poetyckiego będącego kluczowym dziełem angielskiego modernizmu.
135. rocznica urodzin
- 30 VIII 1938 Urodziła się **DOROTA TERAKOWSKA** (zm. 4 I 2004), pisarka i dziennikarka, redaktorka i publicystka w „Gazecie Krakowskiej”, „Przekroju”, autorka powieści m.in. *Tam, gdzie spadają anioły*, *Poczwarka*, *Ono*.
80. rocznica urodzin

31 VIII DZIEŃ SOLIDARNOŚCI I WOLNOŚCI

WRZESIEŃ

- 1 IX 1863 Utworzenie **Międzynarodowego Czerwonego Krzyża**, zrzeszającego kilkanaście niezależnych organizacji zjednoczonych w ruchu pod wspólnymi symbolami, statutami i zasadami, działającego na rzecz pomocy potrzebującym, ofiarom klęsk żywiołowych itd.
160. rocznica

- 2 IX 1973 Zmarł **J. R. R. (JOHN RONALD REUEL) TOLKIEN** (ur. 3 I 1892), angielski filolog i pisarz, jeden z prekursorów współczesnej literatury fantasy, autor powieści *Władca Pierścieni*, *Hobbit*, *czyli tam i z powrotem*.
50. rocznica śmierci
- 2 IX 2013 Zmarł **JAROSŁAW ŚMIETANA** (ur. 29 III 1951), muzyk, jazzman, jeden z najpopularniejszych polskich gitarzystów jazzowych, kompozytor i pedagog.
10. rocznica śmierci
- 3 IX 1883 Zmarł **IWAN SIERGIEJEWICZ TURGIENIEW** (ur. 9 XI 1818), rosyjski poeta i powieściopisarz, jeden z głównych przedstawicieli rosyjskiego realizmu krytycznego, autor dramatu *Ojcowie i dzieci*.
140. rocznica śmierci
205. rocznica urodzin
- 4 IX 1963 Zmarł **ROBERT SCHUMAN** (ur. 29 VI 1886), francuski polityk uznawany za jednego z ojców zjednoczonej Europy, współinicjator powstania Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, której następcą jest dzisiejsza Wspólnota Europejska.
60. rocznica śmierci
- 5 IX 2003 Zmarł **KIR BUŁYCZOW** właśc. Igor Wsiewołodowicz Możejko (ur. 18 X 1934), rosyjski pisarz fantastyki naukowej, autor humorystycznych opowiadań o mieszkańcach rosyjskiego miasteczka Wielki Guslar, będących satyrą na życie w Związku Radzieckim, m.in. *Wielki Guslar i okolice*.
20. rocznica śmierci
- 6 IX 1998 Zmarł **AKIRA KUROSAWA** (ur. 23 III 1910), japoński reżyser, scenarzysta i producent filmowy, jeden z najbardziej znanych i wpływowych reżyserów w historii kina światowego, autor scenariusza i reżyser m.in. *Sierpniowej rapsodii*, *Sagi o dżudo*.
25. rocznica śmierci
- 8 IX** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIŚMIENICTWA**
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z ANALFABETYZMEM
- 9 IX 1828 Urodził się **LEW TOŁSTOJ**, hr. (zm. 20 XI 1910), rosyjski pisarz, dramaturg i myśliciel, autor wybitnych dzieł powieściowych m.in. *Anna Karenina*, *Wojna i pokój*.
195. rocznica urodzin
- 11 IX 1838 Urodził się **ADAM ASNYK**, pseud. Jan Stożek, El...y (zm. 2 VIII 1897), poeta i prozaik, twórca m.in. cyklu 30 sonetów *Nad głębiami*, który przyniósł Asnykowi miano "poety-filozofa".
185. rocznica urodzin

- 12 IX 1823 Urodził się **KORNEL UJEJSKI** (zm. 19 IX 1897), poeta, publicysta, założyciel czytelni i bibliotek wiejskich, autor wierszy z cyklu *Do Moskali*, pieśni *Z dymem pożarów*, będącej nieoficjalnym hymnem powstania styczniowego.
200. rocznica urodzin
- 12 IX 1683 **Bitwa pod Wiedniem** między wojskami polsko-austriacko-niemieckimi, pod dowództwem króla Jana III Sobieskiego, a armią turecką pod wodzą wezyra Kara Mustafy.
340. rocznica
- 13 IX 1938 Urodził się **JANUSZ GŁOWACKI** (zm. 19 VIII 2017), prozaik, felietonista, dramaturg i scenarzysta filmowy, współautor scenariusza do filmu *Rejs*, jednej z najlepszych polskich komedii wszech czasów, także autor autobiografii *Z głowy*, powieści *Good night*, *Dżerzi*.
85. rocznica urodzin
- 13 IX 1803 Urodził się **MAURYCY MOCHNACKI** (zm. 20 XII 1834), teoretyk polskiego romantyzmu, krytyk literacki, teatralny, muzyczny, publicysta, pianista, uczestnik i kronikarz powstania listopadowego, autor *Powstania narodu polskiego w roku 1830 i 1831*.
220. rocznica urodzin
- 16 IX 1888 Urodził się **FRANS SILLANPÄÄ** (zm. 3 VI 1964), fiński powieściopisarz i nowelista, przedstawiciel ruchu modernistycznego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1939 r., autor powieści *Nabożna nędzka. Opowieść o życiu i śmierci prostego człowieka w Finlandii*.
135. rocznica urodzin
- 16 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY WARSTWY OZONOWEJ**
- 17 IX DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU**
- 17 IX 1863 Zmarł **JÓZEF KORZENIOWSKI** (ur. 19 III 1797), powieściopisarz, nowelista i dramaturg, pedagog, czołowy twórca dramatu romantycznego, prekursor powieści psychologicznej, autor powieści *Spekulant*, *Garbaty*.
160. rocznica śmierci
- 17 IX 1938 Zmarł **BRUNO JASIEŃSKI**, właśc. Wiktor B. Zysman (ur. 17 VII 1901), polski poeta pochodzenia żydowskiego, futurysta, współautor manifestu futuryzmu polskiego *Nuż w bzuhu. Jednodniówka futurystów*.
85. rocznica śmierci
- 17 IX 2003 Zmarł **JERZY KAPLIŃSKI** (ur. 1909), baletmistrz, choreograf, mim, malarz, solista w zespołach polskich i zagranicznych.
20. rocznica śmierci

- 19 IX 1908 Urodził się **MIKA TOIMI WALTARI** (zm. 27 VIII 1979), fiński powieściopisarz, nowelista, poeta, autor znanej powieści historycznej *Egipcjanin Sinuhe*, która stała się międzynarodowym bestsellerem.
115. rocznica urodzin
- 21 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**
- 23 IX 1973 Zmarł **PABLO NERUDA**, właśc. Neftali Riocardo Reyes Basualto (ur. 12 VII 1904), chilijski poeta, jeden z najwybitniejszych i najbardziej wpływowych poetów XX w., laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1971 r., autor m.in. *Pieśni powszechnej*.
50. rocznica śmierci
- 23 IX 1968 Zmarł św. **OJCIEC PIO** (ur. 25 V 1887), święty Kościoła katolickiego, włoski stygmatyk, kapucyn, prezbiter, zakonnik w klasztorze kapucynów Matki Bożej Łaskawej w San Giovanni Rotondo we Włoszech.
55. rocznica śmierci
- 23 IX 1908 Zmarła **JADWIGA ŁUSZCZEWSKA**, pseud. Deotyma (ur. 1 VIII 1834), poetka i powieściopisarka romantyzmu, improwizatorka poezji, autorka wielu zbiorów wierszy, poematów, dramatów i powieści, m.in. *Improwizacje i poezje, Sobieski pod Wiedniem*.
115. rocznica śmierci
- 26 IX 1978 Zmarł **JAN PARANDOWSKI** (ur. 11 V 1895), prozaik, eseista, tłumacz, wybitny znawca i popularyzator kultury i literatury starożytnej, autor słynnej *Mitologii, Alchemii słowa*.
45. rocznica śmierci
- 26 IX 1888 Urodził się **THOMAS STEARNS ELIOT** (zm. 4 I 1965), amerykańsko-brytyjski poeta, przedstawiciel modernizmu, dramaturg i eseista, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1948 r.
135. rocznica urodzin
- 26 IX 1898 Urodził się **GEORGE GERSHWIN**, właśc. Jacob Gershowitz (zm. 11 VII 1937), amerykański kompozytor i pianista pochodzenia żydowskiego, „Król jazzu”, twórca m.in.: *Błękitnej rapsodii, Amerykanina w Paryżu*, muzyki do opery *Porgy and Bess* ze słynną arią *Summertime*.
125. rocznica urodzin
- 27 IX ŚWIATOWY DZIEŃ TURYSTYKI**
- 27 IX DZIEŃ PODZIEMNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO**

- 28 IX 1873 Urodził się **WACŁAW BERENT** (zm. 20 XI 1940), prozaik, tłumacz, eseista, przedstawiciel literatury Młodej Polski, główny przedstawiciel realizmu w literaturze Młodej Polski, autor dramatów *Próchno*, *Ozimina*.
150. rocznica urodzin
- 28 IX 1958 Mianowanie na biskupa **KAROLA WOJTYŁY**, późniejszego papieża Jana Pawła II.
65. rocznica
- 28 IX 1573 Urodził się **CARAVAGGIO**, właśc. Michelangelo Merisi da Caravaggio (zm. 18 VII 1610), włoski malarz barokowy, reformator malarstwa europejskiego na przełomie XVI i XVII w., do jego najstynniejszych dzieł należą m.in. *Dawid z głową Goliata*, *Wskreszenie Łazarza*.
450. rocznica urodzin
- 28 IX 1978 Zmarł papież **JAN PAWEŁ I**, właśc. Albino Luciani (ur. 17 X 1912), patriarcha Wenecji, uczestnik Soboru Watykańskiego II, papież jednego z najkrótszych w historii Kościoła katolickiego pontyfikatu trwającego zaledwie 33 dni.
45. rocznica śmierci
- 28 IX 2003 Zmarł **ELIA KAZAN**, właśc. Elia Kazanjoglou (ur. 7 IX 1909), amerykański pisarz, reżyser filmowy i teatralny pochodzenia greckiego, jeden z najlepszych reżyserów Broadwayu, m.in. dzięki inscenizacji *Tramwaju zwanego pożądaniem*.
20. rocznica śmierci
- 29 IX 1943 Urodził się **LECH WAŁĘSA**, działacz związkowy, prezydent III RP (1990-1995), przywódca „Solidarności”, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1983 r.
80. rocznica urodzin
- 30 IX 1908 Zmarł **KAROL JÓZEF TEOFIL ESTREICHER** (ur. 22 XI 1827), bibliotekarz, bibliograf, historyk literatury i teatru, publicysta, twórca *Bibliografii polskiej*, wieloletni dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej.
115. rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

- 1 X **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB STARSZYCH**
- 1 X **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI**
- 1 X 2003 Zmarł **ZBIGNIEW LENGREN** (ur. 2 II 1919), grafik, rysownik, karykaturzysta, ilustrator, plakacista, scenograf, współpracownik czasopisma „Przekrój”, twórca serii rysunkowej z Profesorem Filutkiem.
20. rocznica śmierci

- 1 X 2013 Zmarł **TOM CLANCY** (ur. 12 IV 1947), amerykański pisarz, autor powieści sensacyjnych, kryminalnych, m.in. międzynarodowej sławy powieści *Polowanie na Czerwony Październik*, *Czas patriotów*, *Suma wszystkich strachów*.
10. rocznica śmierci
- 5 X 1938 Zmarła św. **FAUSTYNA HELENA KOWALSKA** (ur. 25 VIII 1905), święta Kościoła katolickiego, zakonnica Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.
85. rocznica śmierci
- 5 X 1713 Urodził się **DENIS DIDEROT** (zm. 30 VII 1784), francuski pisarz, teoretyk i krytyk literatury i sztuki okresu Oświecenia, filozof, redaktor *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*.
310. rocznica urodzin
- 6 X 1873 Zmarł **PAWEŁ EDMUND STRZELECKI** (ur. 20 VII 1797), geolog, geograf, podróżnik, badacz i odkrywca, pomysłodawca nazwania najwyższego szczytu Wielkich Gór Wododziałowych w Australii Górą Kościuszki.
150. rocznica śmierci
- 7 X 2013 Zmarła **JOANNA CHMIELEWSKA** (ur. 2 IV 1932), pisarka, autorka powieści sensacyjnych, kryminalnych, komedii obyczajowych m.in. *Klin*, *Wszyscy jesteśmy podejrzani*.
10. rocznica śmierci
- 9 X ŚWIATOWY DZIEŃ POCZTY**
- 10 X 2003 Zmarł **JANUSZ PAJEWSKI** (ur. 5 V 1907), wybitny historyk, znawca historii Drugiej Rzeczypospolitej i I wojny światowej, autor syntezy historii powszechnej XIX w. (dla lat 1871-1918), stanowiącej do dziś podstawowy podręcznik akademicki.
20. rocznica śmierci
- 10 X 1963 Zmarła **ÉDITH PIAF** wł. Édith Giovanna Gassion (ur. 19 XII 1915), francuska piosenkarka, obdarzona silnym, pełnym ekspresji głosem, zyskała sławę jednej z najwybitniejszych piosenkarek świata, do najpopularniejszych piosenek w jej repertuarze należały m.in. *L'accordéoniste*, *La vie en rose*, *Je ne regrette rien*.
60. rocznica śmierci
- 10 X 1913 Urodził się **CLAUDE SIMON** (zm. 6 VII 2005), francuski pisarz i eseista, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1985 r., autor *Guliwera*, *Drogi przez Flandrię*.
110. rocznica urodzin

- 11 X 1963 Zmarł **JEAN COCTEAU** (ur. 5 VII 1889), francuski poeta, dramaturg, malarz, grafik, scenarzysta i reżyser filmowy, scenograf, choreograf, popularyzator wątków mitologicznych w sztuce XX w., autor m.in. sztuki *Głos ludzki*.
60. rocznica śmierci
- 14 X** **DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ**
- 14 X 1773 Powołanie przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w Warszawie **Komisji Edukacji Narodowej (KEN)**, pierwszej w Europie państwowej władzy oświatowej.
250. rocznica
- 15 X 2003 Zmarł **BENNY LÉVY** (ur. 28 VIII 1945), francuski filozof i pisarz, osobisty sekretarz J.P. Sartre'a, wydawca notatek z rozmów z nim.
20. rocznica śmierci
- 15 X 1833 Zmarł **MICHAŁ KLEOFAS OGIŃSKI** (ur. 25 IX 1765), działacz polityczny, kompozytor utworów fortepianowych, twórca mazurków, menuetów, polonezów.
190. rocznica śmierci
- 16 X 1978 Wybór na papieża św. **JANA PAWŁA II**, właśc. Karola Wojtyły, ówczesnego polskiego kardynała.
45. rocznica
- 16 X 1978 Polska alpinistka, **WANDA RUTKIEWICZ** jako trzecia kobieta na świecie oraz pierwsza Europejka i pierwsza Polka weszła z międzynarodową wyprawą alpinistyczną na **Mount Everest**.
45. rocznica
- 16 X** **ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYWNOCİ**
- 16 X 1553 Zmarł **LUCAS CRANACH** starszy (ur. 4 X 1472), niemiecki malarz i grafik renesansowy, współtwórca ikonografii luteranckiej, opierającej się głównie na Piśmie Świętym, autor dzieł m.in. *Judyta z głową Holofernesa*, *Madonna pod jodłami*.
470. rocznica śmierci
- 17 X 1813 Urodził się **GEORG BÜCHNER** (zm. 19 II 1937), niemiecki dramaturg, prozaik, publicysta, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli XIX-wiecznego realizmu, autor dramatu *Śmierć Dantona*.
210. rocznica urodzin

- 17 X 1848 Urodził się **WIKTOR GOMULICKI** (zm. 14 II 1919), poeta, powieściopisarz, eseista, felietonista, nowelista, kolekcjoner, badacz historii Warszawy jeden z najważniejszych twórców polskiego pozytywizmu, autor utworów poetyckich zebranych w tomy m.in. *Nowe pieśni, Białe sztandar*.
175. rocznica urodzin
- 19 X** **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI DUCHOWNYCH NIEZŁOMNYCH**
- 19 X 1968 Zmarł **ANATOL STERN** (ur. 24 X 1899), poeta, tłumacz, scenarzysta filmowy, prozaik, propagator futuryzmu w literaturze, współautor manifestu futuryzmu polskiego *Nuż w bżuhu. Jednodźwuka futurystuw*.
55. rocznica śmierci
- 20 X 1733 Urodził się **ADAM STANISŁAW NARUSZEWICZ** (zm. 6 VII 1796), jezuita, historyk, nadworny poeta króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, ojciec polskiego klasycyzmu, autor dzieł historycznych i wierszy, m.in. *Historii narodu polskiego, satyry Chudy literat*.
290. rocznica urodzin
- 21 X 1833 Urodził się **ALFRED BERNHARD NOBEL** (zm. 10 XII 1896), szwedzki chemik, przemysłowiec, wynalazca dynamitu, fundator nagrody swojego imienia.
190. rocznica urodzin
- 21 X 1893 **Otwarcie w Krakowie Teatru im. Juliusza Słowackiego**, w którym odbyły się m.in. prapremiery słynnych dramatów romantycznych, modernistycznych i z okresu 20-lecia międzywojennego.
130. rocznica
- 22 X 1883 **Otwarcie Metropolitan Opera**, teatru operowego w Nowym Jorku, goszczącej prawie wszystkie wybitne gwiazdy operowe, wśród nich m.in. Enrico Caruso, Adama Didura, Adelinę Patti.
140. rocznica
- 23 X** **ŚWIATOWY DZIEŃ INFORMACJI**
- 24 X** **DZIEŃ NARODÓW ZJEDNOCZONYCH**
- 24 X 1558 Urodził się **SZYMON SZYMONOWIC**, pseud. Simon Simonides (zm. 5 V 1629), poeta renesansowy pochodzenia ormiańskiego, autor łańskich sielanek wydanych w zbiorze *Sielanki*.
460. rocznica urodzin
- 25 X 1838 Urodził się **GEORGES BIZET** (zm. 3 VI 1875), francuski kompozytor, uczeń Charles'a Gounoda, twórca muzyki symfonicznej, oper i operetek m.in. *Carmen, Poławiaczy pereł*.
185. rocznica rodzin

26 X 1953 Urodził się **KRZESIMIR DĘBSKI**, kompozytor muzyki filmowej, aranżer, skrzypek jazzowy i dyrygent, autor muzyki do filmów, laureat wielu konkursów kompozytorskich.

70. rocznica urodzin

27 X ŚWIATOWY DZIEŃ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO

27 X 1913 Urodził się **KORNEL FILIPOWICZ** (zm. 28 II 1990), powieściopisarz, nowelista, scenarzysta, poeta, był związany z poetką Wisławą Szymborską, w 2016 opublikowano ich korespondencję pt. *Najlepiej w życiu ma twój kot. Listy*.

110. rocznica urodzin

28 X 2003 Zmarł **EDWARD HARTWIG** (ur. 6 IX 1909), polski artysta fotograf, brat Julii, jeden z najbardziej znanych na świecie fotografików polskich.

20. rocznica śmierci

29 X 1918 Urodził się **PAWEŁ HERTZ** (zm. 13 V 2001), poeta, prozaik, tłumacz, wydawca, autor szkiców literackich, recenzji, tomików poetyckich m.in. *Śpiewnik podróżny i domowy*.

100. rocznica urodzin

LISTOPAD

1 XI 1903 Zmarł **THEODOR MOMMSEN** (ur. 30 XI 1817), niemiecki prawnik, historyk, jako jedyny w historii za dzieło historyczne *Historia Rzymu* nagrodzony literacką Nagrodą Nobla w 1902 r.

120. rocznica śmierci

1 XI 1993 **Utworzenie Unii Europejskiej**, organizacji międzynarodowej mającej na celu integrację polityczną, gospodarczą i społeczną krajów demokratycznych Europy.

30. rocznica

1 XI 1893 Zmarł **JAN MATEJKO** (ur. 24 VI 1838), malarz, grafik, rysownik, najwybitniejszy polski twórca obrazów historycznych i batalistycznych, m.in. *Bitwy pod Grunwaldem, Konstytucji 3 Maja, Stańczyka*.

130. rocznica śmierci

185. rocznica urodzin

4 XI 1923 Zmarła **JADWIGA ZAMOYSKA**, z domu Działyńska (ur. 4 VII 1831), działaczka społeczna, słuźebnica Boża Kościoła katolickiego, autorka spójnego systemu pedagogicznego, założycielka pierwszej w Polsce zawodowej szkoły gospodarstwa domowego, odznaczona Orderem Odrodzenia Polski.

100. rocznica śmierci

- 7 XI 1913 Urodził się **ALBERT CAMUS** (zm. 4 I 1960), francuski prozaik, dramaturg, eseista, czołowy reprezentant egzystencjalizmu w literaturze, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1957 r., autor powieści m.in. *Dżuma*, *Upadek*, *Obcy*.
110. rocznica urodzin
- 8 XI 1953 Zmarł w Paryżu **IWAN BUNIN** (ur. 22 X 1870), rosyjski prozaik, poeta, nowelista, tłumacz, laureat Nagrody Nobla w 1933 r., autor m.in. opowieści *Wieś*, *Suchodoły*, autobiograficznej powieści *Życie Arseniewa*.
70. rocznica śmierci
- 8 XI 1923 Urodził się **JÓZEF HEN**, pisarz i publicysta żydowskiego pochodzenia, dramaturg, reportażysta, scenarzysta filmowy, autor m.in. *Przypadków starościca Wolskiego*, zbeletryzowanych biografii *Błazen – wielki mąż* o Tadeuszu Boyu-Żeleńskim.
100. rocznica urodzin
- 9 XI 1918 Zmarł **GUILLAUME APOLLINAIRE**, właśc. Wilhelm Apolinary Kostrowicki (ur. 26 VIII 1880), francuski poeta i pisarz polskiego pochodzenia, inspirator surrealizmu, zwolennik kubizmu w sztuce, twórca m.in. *Wierszy nadreńskich*, *Alkoholi*.
105. rocznica śmierci
- 10 XI 1483 Urodził się **MARCIN LUTER** (zm. 18 II 1546), niemiecki teolog i reformator Kościoła, mnich augustiański, teoretyk i inicjator reformacji, autor przekładu Biblii na j. niemiecki, tzw. *Biblii Lutra*, *Małego* i *Dużego katechizmu*.
540. rocznica urodzin
- 11 XI NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI**
- 12 XI 1898 Urodził się **LEOPOLD OKULICKI**, pseud. Niedźwiadek (zm. 24 XII 1946), generał brygady Wojska Polskiego, ostatni Komendant Główny Armii Krajowej, więziony i zamordowany przez NKWD.
125. rocznica urodzin
- 12 XI 1833 Urodził się **ALEKSANDER BORODIN** (zm. 27 II 1887), rosyjski kompozytor i muzyk-samouk, z wykształcenia chemik, twórca muzyki narodowej, pieśni, symfonii, m.in. opery *Kniaź Igor*, zawierającej sławną suitę *Tańce połowieckie*.
190. rocznica urodzin
- 13 XI 1903 Zmarł **CAMILLE PISSARRO** (ur. 10 VII 1830), francuski malarz i grafik impresjonista pochodzenia żydowskiego, twórca pejzaży, scen rodzajowych, portretów, m.in. *Hyde Park*, *Ermitaż*.
120. rocznica śmierci

- 13 XI 1868 Zmarł **GIOACCHINO ROSSINI** (ur. 29 II 1792), włoski kompozytor, twórca ok. 40 oper, mistrz stylu bel canto, twórca oper komicznych, m.in. *Cyrulik sewilski*, utworów religijnych *Stabat Mater*, utworów kameralnych oraz pieśni.
155. rocznica śmierci
- 13 XI 1938 Urodziła się **ROMA LIGOCKA**, właśc. Roma Liebling, pisarka i malarka, kostiumolog i scenograf w licznych europejskich teatrach, operach, filmie i telewizji, autorka książek m.in. *Dziewczynka w czerwonym płaszczyku*, *Znajoma z lustra*, *Kobieta w podróży*.
85. rocznica urodzin
- 14 XI ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH NA CUKRZYCĘ**
- 14 XI 1878 Urodził się **LEOPOLD STAFF** (zm. 31 V 1957), poeta, dramaturg, tłumacz, eseista, jeden z najwybitniejszych twórców literatury XX w., przedstawiciel współczesnego klasycyzmu, czołowy poeta młodopolski, autor m.in. *Snów o potędze*.
145. rocznica urodzin
- 16 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERANCJI**
- 16 XI 1848 Ostatni publiczny koncert Fryderyka Chopina w Londynie.
175. rocznica
- 19 XI 1828 Zmarł **FRANZ SCHUBERT** (ur. 31 I 1797), austriacki kompozytor, prekursor romantyzmu w muzyce, uczeń Antonio Salieriego, twórca muzyki religijnej m.in.: Mszy Nr 5 As-dur, *Stabat mater* F-dur/f-moll, symfonii m.in. Symfonii C-dur „Małej” i „Wielkiej”.
195. rocznica śmierci
- 20 XI 1923 Urodziła się **NADINE GORDIMER** (zm. 13 VII 2014), pisarka południowoafrykańska pisząca w j. angielskim, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1991 r., autorka powieści m.in. *Świat obcych ludzi*.
100. rocznica urodzin
- 21 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI**
- 22 XI 1963 Zmarł **ALDOUS LEONARD HUXLEY** (ur. 26 VII 1894), angielski pisarz, nowelista, eseista, autor najbardziej znany z antyutopijnej powieści *Nowy, wspaniały świat*.
60. rocznica śmierci
- 24 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TAŃCA**

- 24 XI 1838 **Powołanie Biblioteki Polskiej w Paryżu** (fr. Bibliothèque polonaise de Paris). Ta polska placówka kulturalna, założona w 1838 m.in. przez Adama Jerzego Czartoryskiego, Juliana Ursyna Niemcewicza, Karola Sienkiewicza jako fundacja Wielkiej Emigracji, miała za zadanie zbierać, ocalałe od grabieży i zniszczeń, książki, archiwa i pamiątki narodowe, stała się ośrodkiem dokumentacyjnym otwartym do dyspozycji Polaków i cudzoziemców.
185. rocznica utworzenia
- 25 XI 1993 Zmarł **ANTHONY BURGESS**, właśc. John Anthony Burgess Wilson (ur. 25 II 1917), angielski pisarz, krytyk literacki i kompozytor, autor *Mechanicznej pomarańczy* oraz fabularyzowanych biografii znanych ludzi, m.in. *Nothing Like The Sun*, opartej na motywach biografii W. Szekspira.
30. rocznica śmierci
- 27 XI 1953 Zmarł **EUGÉNE GLADSTONE O'NEILL** (ur. 16 X 1888), amerykański dramaturg, twórca współczesnego dramatu amerykańskiego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1936 r., autor *Zmierzchu długiego dnia*.
70. rocznica śmierci
135. rocznica urodzin
- 28 XI 1918 **Przyznanie Polkom praw wyborczych**, podpisanie przez Józefa Piłsudskiego dekretu o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego zapewniającego pełnię praw wyborczych każdemu obywatelowi państwa bez względu na płeć.
105. rocznica
- 28 XI** **DZIEŃ BEZ ZAKUPÓW**
- 28 XI 1948 Urodziła się **AGNIESZKA IRENA HOLLAND**, reżyserka filmowa i teatralna, scenarzystka, aktorka, reprezentantka nurtu zwanego kinem moralnego niepokoju, dama Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, członkini Europejskiej Akademii Filmowej, nominowana do Oscara za film *Gorzkie żniwa*, trzykrotnie nagrodzona Złotymi Lwami za film *Gorączka*, *W ciemności* oraz *Obywatel Jones*, nagrodzona Złotym Globem za film *Europa Europa*.
75. rocznica urodzin
- 29 XI 1803 Urodził się **CHRISTIAN DOPPLER** (zm. 17 III 1853), austriacki matematyk, fizyk i astronom, odkrywca zjawiska dotyczącego częstotliwości fal dźwiękowych i świetlnych, nazwanego „efektem Dopplera”.
220. rocznica urodzin
170. rocznica śmierci

30 XI 1888 Urodził się **STANISŁAW VINCENZ** (zm. 21 I 1971), prozaik, eseista, filozof, badacz kultury, miłośnik i znawca Huculszczyzny i Pokucia oraz myśli i sztuki starożytnej Grecji, mistrz duchowy m.in. Cz. Miłosza, autor cyklu *Na wysokiej Połoninie*.
135. rocznica urodzin

GRUDZIEŃ

1 XII ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS

2 XII 1923 Urodziła się **MARIA CALLAS**, właśc. Sophie Cecelia Kalos (zm. 16 IX 1977), grecka śpiewaczka operowa (sopran) o międzynarodowej sławie, zw. primadonną stulecia.
100. rocznica urodzin

3 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNYCH

5 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA

6 XII 1953 Zmarł **KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI** (ur. 23 I 1905), poeta, najbardziej znany z serii humoresek *Teatrzyk Zielona Gęś*, także autor tomików wierszy m.in. *Zaczarowanej drożki*, wśród których wiele stało się tekstami piosenek muzyki popularnej.
70. rocznica śmierci

7 XII 2003 Zmarł **JAN PIERZCHAŁA** (ur. 26 IX 1921), prozaik, poeta, autor adaptacji scenicznych, dramaturg, tłumacz, dyrektor ds. programowych rozgłośni Polskiego Radia, autor m.in. *Nocy bez światła*.
20. rocznica śmierci

9 XII 2008 Zmarł **WŁADYSŁAW ŚLESICKI** (ur. 5 I 1927), reżyser filmowy, reżyser znanego filmu *W pustyni i w puszczy* z 1973 r. oraz serialu telewizyjnego o tym samym tytule, filmu *Ruchome piaski*.
15. rocznica śmierci

10 XII DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA

10 XII 1948 Uchwalenie przez ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.
75. rocznica

11 XII 1803 Urodził się **HECTOR BERLIOZ** (zm. 8 III 1869), francuski kompozytor, twórca symfonii romantycznej i nowoczesnej instrumentacji, pisarz i krytyk muzyczny, autor dzieła *Symfonia fantastyczna*.
220. rocznica urodzin

- 11 XII 1918 Urodził się **ALEKSANDER SOŁŻENICYN** (zm. 3 VIII 2008), rosyjski pisarz, więzień łagrów, zesłaniec, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1970 r., autor m.in. *Jednego dnia Iwana Denisowicza, Archipelagu Gułag*.
105. rocznica urodzin
- 12 XII 1823 Urodził się **WŁADYSŁAW LUDWIK ANCZYC**, pseud. Kazimierz Góralczyk (zm. 28 VII 1883), poeta, dramatopisarz, wydawca, założyciel drukarni w Krakowie, tłumacz, działacz oświatowy, autor m.in. dramatu *Emigracja chłopska*.
200. rocznica urodzin
140. rocznica śmierci
- 14 XII 1913 Urodził się **ARTUR SANDAUER** (zm. 15 VII 1989), krytyk literacki, eseista, tłumacz, profesor literatury polskiej na Uniwersytecie Warszawskim, aktywny działacz przeciwko doktrynie socrealizmu, autor książek m.in. *Samobójstwo Mitrydatesa, Liryka i logika, Bez taryfy ulgowej*.
110. rocznica urodzin
- 16 XII 1928 Urodził się **PHILIP K. DICK** (zm. 2 III 1982), amerykański pisarz, jeden z czołowych przedstawicieli fantastyki naukowej, inspirowanej poglądami filozoficznymi, historiografią, autor m.in. powieści *Człowiek z Wysokiego Zamku, Klany księżycy Alfya*.
95. rocznica urodzin
- 17 XII 1903 Urodził się **ERSKINE CALDWELL** (zm. 12 IV 1987), amerykański pisarz, nowelista, publicysta, dziennikarz i reportażysta, autor powieści i nowel ukazujących Południe USA, m.in. *Chłopiec z Georgii, Dom na Wzgórzu*.
120. rocznica urodzin
- 20 XII 1968 Zmarł **JOHN STEINBECK** (ur. 27 II 1902), amerykański pisarz, scenarzysta i reportażysta, jeden z najwybitniejszych twórców realistycznej powieści protestu społecznego, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1962 r., autor *Myszy i ludzi, Na wschód od Edenu*.
55. rocznica śmierci
- 20 XII 1963 Zmarł **GUSTAW MORCINEK** (ur. 25 VIII 1891), pisarz prozaik okresu międzywojennego, nauczyciel, działacz publicystyczny, autor m.in. zbioru *Serce za tamą*, powieści *Wyrąbany chodnik, Narodziny serca*.
60. rocznica śmierci
- 22 XII 1858 Urodził się **GIACOMO PUCCINI** (zm. 29 XI 1924), włoski kompozytor muzyki operowej, twórca światowej sławy dzieł m.in. *Cyganeria, Tosca, Madame Butterfly*.
165. rocznica urodzin

- 23 XII 1863 Zmarł **WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY** (ur. 18 VII 1811), angielski pisarz, dziennikarz i satyryk, przedstawiciel realizmu krytycznego, autor *Targowiska próżności*, satyrycznego portretu społeczeństwa angielskiego w XIX w.
160. rocznica śmierci
- 24 XII 1798 Urodził się **ADAM MICKIEWICZ** (zm. 26 XI 1855), poeta, twórca polskiego romantyzmu działacz i publicysta, wyraziciel idei wyzwoleniczych i mesjanistycznych, autor ballad, powieści poetyckich, dramatu *Dziady* oraz epepei narodowej *Pan Tadeusz*.
225. rocznica urodzin
- 25 XII 1938 Zmarł **KAREL ČAPEK** (ur. 9 I 1890), czeski pisarz, pionier fantastyki naukowej, wolnomularz, popularyzator słowa „robot” w literaturze, autor utopijno-fantastycznych powieści m.in. *Inwazja jaszczurów*.
85. rocznica śmierci
- 26 XII 1923 Zmarł **WŁODZIMIERZ PRZERWA–TETMAJER** (ur. 31 XII 1862), artysta malarz, grafik, jeden z czołowych przedstawicieli Młodej Polski, brat przyrodni poety Kazimierza Przerwy-Tetmajera, przedstawiony w dramacie *Wesele* S. Wyspiańskiego jako Gospodarz.
100. rocznica śmierci
- 27 XII NARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSKIEGO POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO**
- 27 XII 1953 Zmarł **JULIAN TUWIM** (ur. 13 IX 1894), polski poeta żydowskiego pochodzenia, autor tekstów kabaretowych, rewiowych i librecista oraz autor tekstów politycznych, jeden z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, autor m.in. *Czarnej mszy*, *Kwiatów polskich*.
70. rocznica śmierci
- 27 XII 1923 Zmarł **GUSTAVE EIFFEL**, właśc. Alexandre Gustave Eiffel (ur. 15 XII 1832) francuski inżynier, architekt, konstruktor mostów, wiaduktów i innych konstrukcji stalowych oraz żeliwnych.
100. rocznica śmierci
- 30 XII 1888 Urodził się **ANDRZEJ PRONASZKO** (zm. 15 I 1961), brat Zbigniewa, malarz, scenograf teatralny, współtwórca formizmu, projektant, reprezentant awangardowej sztuki lat 20. i 30. XX w., autor pejzaży, serii portretów m.in. *Portretu żony*.
135. rocznica urodzin

- 31 XII 1873 Zmarł **JÓZEF WYSOCKI** (ur. 1809), generał brygady Wojska Polskiego, uczestnik Wiosny Ludów, dwóch polskich powstań narodowych: styczniowego i listopadowego oraz dowódca Legionu Polskiego w powstaniu węgierskim.
150. rocznica śmierci

II. ROCZNICE I WYDARZENIA REGIONALNE

- 1748 Urodził się w Woli Mieleckiej k. Mielca **JÓZEF MAKSYMILIAN OSSOLIŃSKI**, hr. (zm. 17 III 1826), prozaik, historyk literatury, bibliotekarz, założyciel ogólnonarodowej biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, badacz literatury i działacz kulturalny epoki oświecenia.
275. rocznica urodzin

STYCZEŃ

- 9 I 1943 Zmarł **WŁADYSŁAW JASIŃSKI**, pseud. Jędrus (ur. 18 VIII 1909), nauczyciel, instruktor harcerski, obrońca Tarnobrzega, dowódca grupy dywersyjno-bojowej "Jędrusie" działającej w południowo-wschodniej Polsce w czasie II wojny światowej.
80. rocznica śmierci
- 13 I 1978 Zmarł w Rzeszowie **JERZY PLEŚNIAROWICZ** (ur. 7 I 1920), poeta, tłumacz, krytyk teatralny, adaptator sztuk scenicznych, założyciel Oddziału Związku Literatów Polskich w Rzeszowie, kierownik literacki Teatru im. Siemaszkowej w Rzeszowie.
45. rocznica śmierci
- 14 I 1978 Zmarł w Tarnobrzegu **STANISŁAW ORZEŁ** (ur. 19 III 1911), pisarz, przez większą część życia związany z Tarnobrzegiem, autor powieści m.in. *Pod Łysicą*, *Chmurne lata*.
45. rocznica śmierci
- 25 I 1908 Urodził się w Żołyni **FRANCISZEK FRĄCZEK**, pseud. artystyczny Słońceślaw z Żołyni (zmarł w Krzemienicy 4 VII 2006), artysta malarz, etnograf, inspirację czerpał z pogańskiej historii słowiańszczyzny oraz z kultury i tradycji ludowej.
115. rocznica urodzin
- 25 I 1873 Urodził się w Błazkowej k. Jasła **KAROL IRZYKOWSKI**, pseud. Karol Jeżykowski (zm. w Żyrardowie, w wyniku obrażeń poniesionych w powstaniu warszawskim 2 XI 1944), poeta, dziennikarz, dramatopisarz, prozaik, tłumacz.
150. rocznica urodzin

29 I 1918 Zmarł **JAN AUGUST KISIELEWSKI**, pseud. August Olch (ur. w Rzeszowie 8 II 1876), znawca i krytyk literacki, eseista, współtwórca kabaretu „Zielony Balonik”, twórca komedio-dramatów realistycznych *Karykatury, W sieci*.
105. rocznica śmierci

LUTY

1 II 1918 Urodził się ks. abp **IGNACY TOKARCZUK** (zm. 29 XII 2012 w Przemyślu), duchowny rzymskokatolicki, doktor filozofii, biskup diecezjalny przemyski, arcybiskup metropolita, arcybiskup ad personam, arcybiskup senior archidiecezji przemyskiej, obrońca praw wiernych i przywódca pokojowych zmagañ narodu polskiego o niepodległość Ojczyzny, Kawaler Orderu Orła Białego.
105. rocznica urodzin

7 II 1898 Urodził się w Woli Dalszej k. Łańcuta **ROMAN TUREK** (zm. w Łańcucie 20 II 1982), pisarz, żołnierz AK, autor książek tematycznie związanych z podłańcuckimi wsiami, m.in. *Palacz w hrabiowskiej likierni*.
125. rocznica urodzin

11 II 1848 Urodził się w Przemyślu **ALFRED ZAGÓRSKI** (zm. w Wiedniu 13 III 1916), bankowiec i działacz społeczny, prawnik, członek i prezes licznych organizacji lokalnych i krajowych, wykładowca Akademii Technicznej we Lwowie.
175. rocznica urodzin

21 II 1993 Zmarł w Rzeszowie **WACŁAW KOPISTO**, pseud. „Kra” (ur. 8 II 1911), cichociemny, major Wojska Polskiego, żołnierz września 1939, internowany na Wschodzie, oficer AK, zesłaniec łagrów sowieckich, związany z Łańcutem i Rzeszowem.
30. rocznica śmierci

MARZEC

1 III 1913 Urodził się w Nienadówce k. Sokołowa Młp. **JAN BOLESŁAW OŻÓG** (zm. w Krakowie 1 III 1991), poeta, prozaik, eseista, uważany za najwybitniejszego przedstawiciela autentyzmu, współzałożyciel grupy literackiej Barbarus, zaliczany do prymitywistów, autor m.in. *Wyspy Barbarus, opowiadań Chustka*.
110. rocznica urodzin

11 III 1923 Urodził się w okolicach Horyńca-Zdroju kpt. **KONSTANTY KOPF**, (zm. 30 I 2022 w Krakowie) ps. „Pewny”, żołnierz ziemi lubaczowskiej, we wrześniu 1939 r. walczył jako ochotnik w obronie Lubaczowa, za zasługi został uhonorowany m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem

Narodowego Czynu Zbrojnego, Krzyżem Partyzanckim, Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939.

100. rocznica urodzin

4 III 1833 Urodził się w Brzostku, pow. dębicki **ALEKSANDER KONSTANTY GRYGLEWSKI** (zm. w Gdańsku 29 VII 1879), malarz, grafik - drzeworytnik, rysownik, przyjaciel i współpracownik Jana Matejki, profesor ówczesnej Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie.

190. rocznica urodzin

15 III 1948 Zmarł w Przemyślu **bf. JAN WOJCIECH BALICKI** (ur. w Staromieściu, dzielnicy Rzeszowa 25 I 1869), błogostawiony Kościoła katolickiego, kapłan, profesor i rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu, założyciel Domu Miłosierdzia Bożego, beatyfikowany 18 VII 2002 r. w Krakowie przez papieża Jana Pawła II.

75. rocznica śmierci

19 III 1823 Zmarł w Sieniawie **ADAM KAZIMIERZ CZARTORYSKI**, książę (ur. 1 XII 1734), generał ziem podolskich, komendant Szkoły Rycerskiej, uczestnik prac w Komisji Edukacji Narodowej, współtwórca Konstytucji 3 Maja, pisarz, teoretyk i krytyk literacki, mecenas sztuki, inicjator polityczno-kulturalnego ośrodka w Puławach.

200. rocznica śmierci

23 III 1888 Urodził się w Małej k. Ropczyc **WOJCIECH ALEKSANDER DUREK** (zm. w Kielcach 29 VI 1951), rzeźbiarz, malarz, autor rzeźb o tematyce religijnej oraz pomników o tematyce patriotyczno-wojskowej, twórca plenerowych rzeźb w parku biskupim w Pelplinie.

135. rocznica urodzin

23 III 1883 Urodził się w Błazowej **JAN GROCHMALICKI** (zm. w Poznaniu 15 IV 1936), zoolog, absolwent gimnazjum w Rzeszowie i nauk przyrodniczych na Uniwersytecie Lwowskim, następnie doktor i profesor zoologii i embriologii na Uniwersytecie Lwowskim i profesor UJ, rektor Uniwersytetu Poznańskiego, prezes Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika w Krakowie.

140. rocznica urodzin

30 III 1943 Zmarł **JAN BYTNAR**, pseud. m.in. „Rudy”, „Czarny”, „Janek”, „Krokodyl”, „Jan Rudy” (ur. w Kolbuszowej 6 V 1921), harcmistrz, podporucznik AK członek Szarych Szeregów, dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych, uczestnik akcji bojowych, m.in. „Wieniec II”, aresztowany, torturowany, odbity pod Arsenalem warszawskim, zm. na skutek obrażeń odniesionych podczas śledztwa.

80. rocznica śmierci

KWIECIEŃ

17 IV 1938 Został kanonizowany przez papieża Piusa XI bł. **ANDRZEJ BOBOLA**, (ur. w Strachocinie k. Sanoka 30 XI 1591) oraz ogłoszony przez Stolicę Apostolską w 2002 roku głównym patronem Polski (obok św. Wojciecha i św. Stanisława Biskupa).

85. rocznica

22 IV 1983 Zmarł **FRANCISZEK KOTULA** (ur. się w Głogowie Młp. 26 III 1900), folklorysta, etnograf, folklorysta i muzealnik, badacz historii kultury Ziemi Rzeszowskiej, autor prac monograficznych o kulturze Lasowiaków, Rzeszowiaków, Pogórzan z regionów Polski południowo-wschodniej, m.in. *Po Rzeszowskim Podgórzu błędząc, Tamten Rzeszów czyli Wędrówka po zakątkach i historii miasta*.

40. rocznica śmierci

30 IV 1878 Urodził się w Lubaczowie **WŁADYSŁAW WITWICKI** (zm. w Konstancinie 21 XII 1948), filozof i historyk filozofii, jeden z ojców polskiej psychologii, tłumacz Platona, teoretyk sztuki i artysta, profesor psychologii na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Lwowskim, autor pierwszych, wielokrotnie wznawianych i rozszerzanych polskich podręczników do psychologii, które odegrały istotną rolę w polskiej psychologii okresu międzywojennego, m.in. *Zarysu psychologii*, twórca teorii psychologicznej kratyzmu.

145. rocznica urodzin

75. rocznica śmierci

MAJ

5 V 1923 Zmarł w Rzeszowie **HENRYK HANASIEWICZ** (ur. się w Baligrodzie 27 VIII 1865), adwokat, filantrop, działacz społeczny, twórca fundacji na cele społeczne Rzeszowa i Baligrodu, inicjator i fundator dziecięcego szpitala pw. Dzieciątka Jezus w Rzeszowie, w którym po wojnie mieścił się Dom Dziecka i Pogotowie Opiekuńcze.

100. rocznica śmierci

30 V 1943 Zginął rozstrzelany przez hitlerowców, wraz z grupą więźniów z Pawiaka na terenie warszawskiego getta **TADEUSZ HOLLENDER** (ur. w Leżajsku 30 V 1910), poeta, satyryk, współzałożyciel „Sygnałów”, autor utworów dla dzieci.

80. rocznica śmierci

31 V 1998 Zmarł w Warszawie **STANISŁAW WISŁOCKI** (ur. w Rzeszowie 7 VII 1921), dyrygent, kompozytor, pianista, pedagog, dyrygent filharmonii w Poznaniu, Filharmonii Narodowej w Warszawie.

25. rocznica śmierci

CZERWIEC

- 3 VI 1988 Zmarł w Sanoku **STEFAN STEFAŃSKI** (ur. w Sanoku 12 VII 1914), muzealnik, regionalista, bibliofil, kustosz Muzeum Ziemi Sanockiej, współtwórca unikatowej kolekcji i galerii malarstwa ikonograficznego.
35. rocznica śmierci
- 9 VI 1818 Urodził się w Zatwarnicy, gm. Lutowiska **WIKTOR ZBYSZEWSKI** (zm. w Rzeszowie 27 XI 1896), doktor praw, adwokat krajowy, burmistrz Rzeszowa, społecznik, członek Rady Miasta Rzeszowa, założyciel Kasy Oszczędnościowej w Rzeszowie, konspiracyjny komisarz wojenny obwodu rzeszowskiego w czasie powstania styczniowego, prezes Towarzystwa Kasynowego i Opieki nad Dziećmi, inicjator założenia Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” oraz budowy w Rzeszowie pomników: Powstańców Styczniowych, Tadeusza Kościuszki i Adama Mickiewicza, pochowany na Starym Cmentarzu w Rzeszowie.
205. rocznica urodzin
- 17 VI 1923 Zmarł w Krośnie **SEWERYN BIESZCZAD** (ur. w Jaśle 3 XI 1852), student krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych pod kier. Jana Matejki, malarz krajobrazu i krośnieńskiej architektury, portretów, obrazów o tematyce religijnej, założyciel i członek teatru amatorskiego.
100. rocznica śmierci
- 18 VI 1983 Zmarła w Krakowie **IZYDORA DĄMBSKA** (ur. 3 I 1904 w Rudnej Wielkiej k. Rzeszowa) bibliotekarz, filozof, logik, epistemolog, pracownik naukowy uniwersytetów we Lwowie, Warszawie, Poznaniu i Łodzi, przedstawicielka filozoficznej szkoły lwowsko-warszawskiej.
35. rocznica śmierci
- 20 VI 1793 Urodził się w Surochowie k. Jarosławia **ALEKSANDER FREDRO**, hr. (zm. we Lwowie 15 VII 1876), komediopisarz, wybitny poeta epoki romantyzmu, pamiętnikarz, wolnomularz, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Akademii Umiejętności, członek lwowskiej Rady Narodowej, Honorowy Obywatel Miasta Lwowa, autor komedii obyczajowych z życia szlachty, głównie prowincjonalnej m.in. *Ślubów panieńskich czyli Magnetyzmu serca, Męża i żony*.
230. rocznica urodzin
- 21 VI 1943 Został zamordowany w Oświęcimiu **ZYGMUNT ŁEMPICKI** (ur. w Sanoku 11 V 1886), literaturoznawca i krytyk teatralny, germanista, nauczyciel gimnazjalny we Lwowie, profesor Uniwersytetu Warszawskiego.
80. rocznica śmierci

24 VI 2008 Zmarł **JÓZEF SZAJNA** (ur. 13 III 1922 w Rzeszowie), twórca teatralny, artysta plastyk, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, scenograf i reżyser, współzałożyciel i dyrektor artystyczny Teatru Ludowego w Krakowie, autor szokujących scenografii i wizji plastycznych stających się dominującym elementem przedstawień teatralnych m.in. w *Księżniczce Turandot* C. Gozziego, *Myszach i ludziach* J. Steinbecka.

15. rocznica śmierci

25 VI 1958 Zmarł w Warszawie **RAFAŁ TAUBENSCHLAG** (ur. w Przemyślu 6 V 1881), znawca prawa hellenistycznego i rzymskiego oraz średniowiecznego, publicysta, historyk prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Katedry Praw Antycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

65. rocznica śmierci

LIPIEC

4 VII 1943 Zginął w katastrofie lotniczej **WŁADYSŁAW EUGENIUSZ SIKORSKI** (ur. w Tuszowie Narodowym k. Mielca 20 V 1881), polityk, generał, w latach 1939-1943 premier rządu emigracyjnego, wódz naczelny Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

80. rocznica śmierci

27 VII 1913 Urodził się w Sanoku **ROMUALD ADAM FASTNACHT** (zm. we Wrocławiu 16 II 1987), historyk, bibliotekarz, współtwórca Muzeum Ziemi Sanockiej, długoletni pracownik naukowy Uniwersytetu Wrocławskiego, kustosz Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich.

110. rocznica urodzin

29 VII 2018 Zmarł **TOMASZ STAŃKO** (ur. w Rzeszowie 11 VII 1942), światowej sławy trębacz i kompozytor jazzowy, występował w kwintecie K. Komedy, założył grupę Freeelectronic, współpracował też m.in. z T. Szukalskim, orkiestrą C. Taylora, w 2014 r. został uhonorowany tytułem Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa, skomponował hejnał dla Rzeszowa, po raz pierwszy zagrał go osobiście 17 stycznia 2016 roku.

5. rocznica śmierci

29 VII 1898 Urodził się w Rymanowie **ISIDOR ISAAK RABI** (zm. w Nowym Jorku 11 I 1988), fizyk, współtwórca bomby atomowej, przeciwnik wyścigu zbrojeń, profesor uczelni amerykańskich, współorganizator Centrum Badań Nuklearnych w Genewie, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1944 r.

125. rocznica urodzin

35. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

- 5 VIII 1878 Urodziła się w Bizunach k. Narola **bf. BERNARDYNA MARIA JABŁOŃSKA** (zm. w Krakowie 26 IX 1940), współzałożycielka i przełożona generalna zgromadzenia zakonnego albertynek, bliska współpracownica św. Adama Chmielowskiego, organizatorka przytulisk dla bezdomnych, beatyfikowana przez papieża Jana Pawła II w Zakopanem w 1997 r.
145. rocznica urodzin
- 11 VIII 1933 Urodził się w Rzeszowie **JERZY GROTOWSKI** (zm. we Włoszech 14 I 1999), aktor, reżyser, teoretyk i twórca znanego w świecie Teatru Grotowskiego, kierownik artystyczny Teatru 13 Rzędów oraz Teatru Laboratorium we Wrocławiu, laureat wielu honorowych doktoratów, profesor uniwersytetów europejskich i amerykańskich.
90. rocznica urodzin
- 25 VIII 1973 Zmarł **BRONISŁAW FILIPCZAK** (ur. w Sanoku 28 X 1877), notariusz, organizator i dyrygent amatorskich zespołów artystycznych, kompozytor, multiinstrumentalista, założyciel orkiestry i chórów w Lesku, Baligrodzie, Dubiecku, autor ok. 150 kompozycji.
50. rocznica śmierci
- 26 VIII 1943 Urodził się w Zgłobniu koło Boguchwały **TADEUSZ NALEPA** (zm. 4 III 2007 w Warszawie), kompozytor, gitarzysta, wokalista, harmonijkarz i autor tekstów, „ojciec polskiego bluesa”, założyciel grup Blackout i Breakout.
80. rocznica urodzin

WRZESIEŃ

- 2 IX 1883 Urodził się w Jaśle **RUDOLF WEIGL** (zm. w Zakopanem 11 VII 1957), bakteriolog, zoolog, profesor uniwersytetów we Lwowie i Krakowie, członek PAU, twórca pierwszej skutecznej szczepionki przeciw durowi plamistemu.
140. rocznica urodzin
- 12 IX 1863 Zmarł w Sielcu k. Sędziszowa Młp. **FRANCISZEK KSAWERY PREK** (ur. 29 VIII 1801 r. w Nozdrzcu k. Dynowa), malarz, pamiętnikarz, głuchoniemy od urodzenia, prekursor turystyki i krajoznawstwa w Polsce, pionier turystyki niesłyszących, autor pamiętnika *Czasy i ludzie*.
160. rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

- 14 X 1983 Zmarł w Sanoku **ALEKSANDER RYBICKI** (ur. w Hołuczku, gm. Tyrawa Wołoska 1903), kolekcjoner dzieł sztuki, opiekun zabytków, założyciel i dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, ofiarodawca zbiorów dla Muzeum Historycznego.
40. rocznica śmierci
120. rocznica urodzin

LISTOPAD

- 1 XI 1823 Urodził się **JAN CHRZOSTOM ZACHARIASIEWICZ** (J. Ch. Zacharyasiewicz) w Radymnie, pseud. Baptysta, Maciej Łomża (zm. w Krzywcu 7 V 1906), powieściopisarz, dziennikarz, redaktor i współpracownik prasy lwowskiej, warszawskiej.
200. rocznica urodzin
- 2 XI 1973 Zmarła w Krakowie **MARIA CZERKAWSKA** (ur. w Bezmiechowej k. Leska 27 XI 1881), poetka, nowelistka, autorka książek dla dzieci, prac krytycznych i publicystycznych o literaturze dziecięcej.
50. rocznica śmierci
- 2 XI 1978 Zmarł w Rzeszowie **ROMAN NIEDZIELSKI** (ur. w Stanisławowie 21 III 1911), nauczyciel, inżynier mechanik, w obawie przed pogromami ukraińskimi, wyjechał z rodziną z Włodzimierza Wołyńskiego i osiedlił się w Rzeszowie, nauczyciel w Gimnazjum Mechanicznym w Ropczycach i w Zespole Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie, inicjator utworzenia w Rzeszowie wyższej szkoły technicznej, docent i pierwszy rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie, późniejszej Politechniki.
45. rocznica śmierci
- 11 XI 1513 Urodził się w Przemyślu **STANISŁAW ORZECZOWSKI**, ks. (zm. w 1566 w Żurawicy), ksiądz katolicki, kanonik przemyski, polsko-łaciński pisarz, historyk, autor pism politycznych i religijnych okresu renesansu, ideolog złotej wolności szlacheckiej.
510. rocznica urodzin
- 16 XI 1913 Urodził się w Nisku **JAN BIELATOWICZ**, pseud., krypt. J. B., J. Biel., Slavus, Krakus (zm. w Londynie 27 XI 1965), pisarz emigracyjny, krytyk literacki, bibliograf, autor antologii wojennej twórczości żołnierskiej, redaktor tygodnika społeczno-kulturalnego „Życie” i Tygodnika Katolickiego „Gazeta Niedzielną”, współpracownik Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa.
110. rocznica urodzin

22 XI 1868 Zmarł w Rzeszowie **ROMAN FIRCOWSKI** (ur. w Rzeszowie 17 II 1838), farmaceuta-aptekarz, fundator stypendium dla wybranych uczniów Gimnazjum Rzeszowskiego w latach 1870-1939.

155. rocznica śmierci

185. rocznica urodzin

23 XI 1933 Urodził się w Dębicy **KRZYSZTOF EUGENIUSZ PENDERECKI** (zm. 29 III 2020 w Krakowie), polski kompozytor, dyrygent, pedagog muzyczny, przedstawiciel polskiej szkoły kompozytorskiej lat sześćdziesiątych XX wieku, profesor i rektor Akademii Muzycznej w Krakowie.

90. rocznica urodzin

GRUDZIEŃ

3 XII 1893 Urodził się w Majdanie Sieniawskim k. Adamówki **ADAM GRUCA** (zm. w Warszawie 3 VI 1983), chirurg ortopeda, profesor Uniwersytetu Lwowskiego i Akademii Medycznej w Warszawie, twórca nowych metod operacyjnych w chirurgii ortopedycznej, członek PAN.

130. rocznica urodzin

40. rocznica śmierci

13 XII 1983 Zmarł w Krakowie **MARIAN KRUCZEK** (ur. w Płowcach k. Sanoka w 1927), rzeźbiarz, malarz, rysownik, grafik związany z Krakowem, pracownik naukowy ASP w Krakowie.

40. rocznica śmierci

14 XII 1883 Zmarł w Paryżu **LUDWIK NABIELAK** (ur. w Stobiernej k. Rzeszowa 16 XII 1804), publicysta, poeta, tłumacz, uczestnik powstania listopadowego, emigrant, współzałożyciel Towarzystwa Patriotycznego, działacz Towarzystwa Demokratycznego Polskiego w Paryżu.

140. rocznica śmierci

17 XII 1893 Urodził się w Jarosławiu **MIECZYŚLAW GĘBAROWICZ** (zm. we Lwowie 2 IX 1984), uczonek i humanista, historyk sztuki, bibliofil, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, kustosz Muzeum Lubomirskich w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i opiekun zbiorów Ossolineum, gdzie pełnił funkcje kierownicze, wykładowca Politechniki Lwowskiej, obrońca Lwowa w czasie I wojny światowej.

130. rocznica urodzin

18 XII 1968

Zmarł w Krakowie **STANISŁAW PIGOŃ** (ur. w Kombornii, gm. Korczyna 27 IX 1885), historyk literatury polskiej, filolog, edytor, absolwent jasielskiego gimnazjum, pracownik naukowy Uniwersytetów w Poznaniu i Wilnie, profesor UJ, badacz i znawca piśmiennictwa polskiego XIX i pocz. XX w., autor studiów, monografii i szkiców o literaturze okresu romantyzmu i modernizmu, badacz kultury polskiej wsi, ofiarodawca własnego księgozbioru naukowego dla Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, gdzie utworzono Pracownię Polonistyczną Pigionianum, którą przeniesiono do nowego gmachu Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

55. rocznica śmierci

BIBLIOGRAFIA

1. Almanach podkarpacki 2000. Pod red. J. Szkutnika i J. Świebody. Rzeszów: Akces, 1999. ISBN 83-90-73433-8.
2. Antosik W., Słownik wiedzy o kulturze. Warszawa: Wydawnictwo Arkady, cop. 2009. ISBN 978-83-2134-465-2.
3. Artyści Polski południowo-wschodniej: 1950-2000. Pod red. J. Nowaka, P. Rędziniaka, Rzeszów ; Jarosław: Biuro Wystaw Artystycznych, 1999. ISBN 83-911126-4-0.
4. Choińska-Mika J., Dzięgielewski J., Maciszewski J., Encyklopedyczny słownik historii Polski. Warszawa: Polska Oficyna Wydawnicza, 1999. ISBN 83-7066-632-9.
5. Czarnota M., Patroni przyszłych rzeszowskich ulic. Rzeszów: Urząd Miasta Rzeszowa, 2006.
6. Encyklopedia PWN w trzech tomach. T. 1-3, zesp. encyklopedii A. Dyczkowski [i in.], Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001. ISBN 83-01-12702-3.
7. Encyklopedia Rzeszowa. Zespół red. Z. Budzyński. Rzeszów: Mitel, 2004. ISBN 978-83-7667-088-1.
8. Epoki i kierunki w kulturze: sztuka, literatura, muzyka, teatr i film. Red. M. Wilińska, B. Działoszyński, A. Rossa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. ISBN 978-83-01-15666-4.
9. Fudala E., Helwin W., Historia Starego Cmentarza w Rzeszowie. Rzeszów: Pobitno Oficyna, 2009. ISBN 978-83-61589-05-1.
10. Gacek J., Honorowi obywatele miasta Rzeszowa. Rzeszów: Libri Ressoivienses, 1998. ISBN 83-907776-8-1.
11. Gazda G., Słownik europejskich kierunków i grup literackich XX wieku. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. ISBN 978-83-01-15724-1.
12. Górny G., Leksykon literackich laureatów Nagrody Nobla. Kraków: Zebra, 1993. ISBN 83-900900-3-1.
13. Helwin W., Stary Cmentarz w Rzeszowie 1792-1909. Rzeszów: Stowarzyszenie Opieki nad Starym Cmentarzem w Rzeszowie im. Włodzimierza Kozło, 2002. ISBN 83-918363-0-4.
14. Kanik J., Nasza galeria zasłużonych. Cz.1. Rzeszów: Tow. Przyjaciół Rzeszowa, 2007. ISBN 83-918339-9-3.
15. Kanik J., Sylwetki rzeszowian. Rzeszów: Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 2009. ISBN 978-83-924730-2-2.
16. Kanik J., Małek R., Rusznica S., Sylwetki rzeszowian. Cz.2. Rzeszów: Wydawnictwo Towarzystwa Przyjaciół Rzeszowa, 2011. ISBN 978-83-924730-7-7.
17. Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny PWN. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000. ISBN 83-01-13027-X.
18. Literatura polska : epoki literackie, prądy i kierunki, dzieła i twórcy. Red. nac. B. Kaczorowski Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2007. ISBN 978-83-01-15130-0.
19. Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900-1980. Oprac. W. Banach. Rzeszów: Biuro Wystaw Artystycznych, 1982.

20. Muzyka: kompozytorzy i wykonawcy, prądy i kierunki, dzieła [red. nacz. Encyklopedii PWN B. Kaczorowski], Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007. ISBN 978-83-01-15229-1.
21. Nowa encyklopedia powszechna PWN. T. 1-8. Zesp. red. W. Batur. Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2004. ISBN 83-01-14179-4.
22. O patronach rzeszowskich ulic. red. M. Jarosińska. Rzeszów: Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, 1994. ISBN 83-900446-7-6.
23. Pietrzekiewicz W., Wybitni ludzie Podkarpacia. Krosno: Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1988.
24. Pietrzekiewicz W., Znane i nieznanne kobiety Podkarpacia. Krosno: Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1995. ISBN 83-905155-0-4.
25. Potocki A., Słownik biograficzny Żydów z Podkarpackiego. Rzeszów: Wydawnictwo Carpathia, 2010. ISBN 978-83-62076-24-6.
26. Ruszel K., Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem. Rzeszów: Muzeum Okręgowe, 2004. ISBN 83-88085-20-4.
27. Słabczyński T., Encyklopedia odkryć i odkrywców. Warszawa: Globograf, 2004. ISBN 83-916174-5-9.
28. Słownik historyków polskich. oprac. red. M. Rosińska-Jackl. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1994. ISBN 83-916174-5-9.
29. Słownik pisarzy polskich. pod. red. E. Zarych. Kraków: Krakowskie Wydaw. Naukowe, 2008. ISBN 978-83-7435-787-6.
30. Słownik pisarzy rosyjskich. red. F. Nieuważny. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1994. ISBN 83-214-0961-X.
31. Słownik pisarzy świata, pod red. J. Maślanki. Kraków: Krakowskie Wydaw. Naukowe, cop. 2008. ISBN 978-83-7435-795-1.
32. Stanisław T., Wybitne postacie Rzeszowszczyzny. Rzeszów: Urząd Wojewódzki, 1984.
33. Świstak Z., Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Tuchów, 1998. ISBN 83-86744-77-4.
34. Świstak Z., Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Suplement. Tuchów, 2000. ISBN 83-86744-77-4.
35. Ta Ziemia była Ich Domem. Pod red. W. Chmury. Ropczyce: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, 2006. ISBN 83-89940-15-9.
36. Zajac E., Obywatele Honorowi Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka. Sanok: Miejska Biblioteka Publiczna im. Grzegorza z Sanoka, 2002. ISBN 83-909787-8-4.

WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE I BAZY DANYCH

Akademia Polskiego Filmu [on-line].

<https://akademiapolskiegofilmu.pl/pl> [dostęp: 30.11.2022]

Encyklopedia PWN [on-line].

<https://encyklopedia.pwn.pl/> [dostęp: 30.11.2022]

Krośniewska Baza Informacji Regionalnej. Twórcy związani z regionem [on-line].

<http://kbir.krosno.pl/tworcy.php> [dostęp: 30.11.2022]

Muzeum Powstania Warszawskiego. Spis powstańczych biogramów [on-line].

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy.html> [dostęp: 30.11.2022]

Nowa Panorama Literatury Polskiej [on-line].

<https://nplp.pl/> [dostęp: 30.11.2022]

Patroni Przemyskich ulic [on-line].

<http://pbp.webd.pl/wydawnictwa/patroni/patroni/htm/mapa.htm> [dostęp: 30.11.2022]

Portal Culture.pl [on-line].

<https://culture.pl/pl> [dostęp: 30.11.2022]

Patroni Roku 2023 [on-line].

<https://senat.edu.pl/edukacja/patroni-roku/news/patroni-roku-2023> [dostęp: 30.11.2022]

Regionalny Informator Osobowy [on-line].

http://serwisy.wimbp.rzeszow.pl/sl_1.html [dostęp: 30.11.2022]

Sanocka Biblioteka Cyfrowa [on-line].

<https://sanockabibliotekacyfrowa.pl/dlibra> [dostęp: 30.11.2022]

Sejm wybrał patronów roku 2023 [on-line].

<https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/komunikat.xsp?documentId=D24208AB4F97A8DDC1258887003C0CC1> [dostęp: 30.11.2022]

Serwis Informacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego [on-line].

<http://www.mkidn.gov.pl/> [dostęp: 30.11.2022]

Serwis informacyjny Parlamentu Europejskiego [on-line].

<http://www.europarl.europa.eu/portal/pl> [dostęp: 30.11.2022]

Serwis informacyjny Polskiego Komitetu ds. UNESCO [on-line].

<http://www.unesco.pl/> [dostęp: 30.11.2022]

Serwis informacyjny Unicy Warsaw. Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie [on-line].

<http://www.unic.un.org.pl/> [dostęp: 30.11.2022]

Serwis informacyjny Wilnoteka [on-line].

<http://www.wilnoteka.lt/fakty> [dostęp: 30.11.2022]

Tekstowa Kartoteka Osobowa Przemysłań [on-line].

<http://www.pbp.webd.pl/tkop/> [dostęp: 30.11.2022]

Wikipedia. Wolna encyklopedia [on-line].

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia> [dostęp: 30.11.2022]

Opracowano w Dziale
Instrukcyjno-Metodycznym
Wojewódzkiej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej
w Rzeszowie.

Rzeszów, 2022 r.

